

Wynalazek, zabezpieczający pociągi przed katastrofami.

W ostatnich czasach nadchodzą coraz nowe wiadomości o wypadkach kolejowych, zabezpieczających pociągi przed katastrofami, przez wjechanie na tor zajęty, na stację „nie zdeblowaną”, to jest nieopóźnioną i t. d. Widocznie wynalazcy wysilili teraz swoją pomysłowość w tym kierunku, a jest rzecz znamienna, że wynalazców takich mamy dość dużo w Polsce. Obecnie otrzymujemy wiadomość o nowym tego rodzaju wynalazku dokonanym przez p. W. D. z Przemysła, z którym to wynalazkiem zrobiono już próby (z wynikiem dodatnim) w lwowskiej dyrekcji kolejowej, w grudniu ub. roku i który został zgłoszony do opatentowania w urzędach patentowych w Polsce i zagranicą.

Wynalazek p. D. zabezpiecza pociągi, nie pozwalając na wjechanie na odcinek drogi kolejowej, która jest opróżniona („zdeblowana”) przez inne posterunki drogi kolejowej, tak na stacjach, jak i na przystankach, bez względu na to, czy pociąg wyjeżdża ze stacji, czy przyjeżdża do niej, lub ma ją przejechać bez zatrzymania. We wszystkich tych wypadkach dzięki

istnieniu wynalazku przystawki, pociąg zostaje automatycznie i samoczynnie zaalarmowany gwizdem palowym parowozu, który wyjdzie tak długo, dopóki go zaalarmowany funkcjonariusz nie usłyszy, równocześnie przystawka samoczynnie hamuje i daje znać, że pociąg nie może jechać dalej. Raz na chwilę przystawka, działa tak, że nie można „zapomnieć” nastawić do następnego automatycznego działania. Sąsiadujące ze sobą stacje nie mogą nastawić tego przystawki na „wolną jazdę”, dopóki nie obustronnie nie zwolnią, nigdy nie można tego przystawki nastawić „na wolną jazdę” równocześnie w obu stacjach, tak, że w jednej stacji postawi się go na „stój”, to dopiero w sąsiedniej stacji można go postawić na „wolną jazdę” naprzeciwko po jednym z nich. Tak więc w obu sąsiednich stacjach może być wyjazd równocześnie w obie strony, a nie może być równocześnie z obu stacji wyjazd w jedną stronę. Gdyby pociąg, to, chciano pociągi naprzeciw siebie po jednym torze wypuścić, pociągi te zaraz po wyjeździe ze stacji zostaną zatrzymane — udowodniając równocześnie przez „kontrolierza”, kto jest winien (wprawdzie niedosłownie) zderzenia, względnie lekceważenia bezpieczeństwa ruchu pociągów. Przystawka ta nie puszcza do przeoczenia sygnałów w czasie mgły, śnieżyicy i t. p., może być samodzielnie użyty tam, gdzie nie ma sygnałów, lub do zatrzymywania pociągów na przestrzeni, lub w stacji zapomocą dzwigni.

Daje on także niezawodną pewność w działaniu, może uzależnić elektryczne zabezpieczenie, które z powodów kapryśnych prądu elektrycznego nie daje gwarancji niezawodności w działaniu, jak twierdzi wynalazca. Jeżeli wynalazek ten działa, przeczycieście, jak nam go wynalazca opisuje, powinno się nim najściszej zainteresować ministerstwo komunikacji i w najbliższej przyszłości przeprowadzić z nim decydujące próby.

Na linii Burgwedel — Zelle odbyła się w tych dniach jazda próbna na wozie rakietowym, skonstytuowanym przez Fryderyka von Oppel. Podjęte będą 3 próby, przystawka z każdym razem szybkość jazdy zostanie wzmożona. Gdyby 3 pierwsze eksperymenty udały się, to wynalazca chce podjąć 4 próbę jazdy, mającą pobiec dotych-

czasowy lotniczy rekord szybkości 333 klm. na godzinę.

Interesująca jest oczywiście rzecz o stwierdzenie, co też odczuwać może człowiek, który dokonuje wlotu na wozie rakietowym. Trzeba wielkiej odwagi, aby się opierać plecami o ładunek materiału wybuchowego wagi 2 i pół q, a potem z całą zimną krwią pocisnąć dźwignię, która wyzwala zapalającą iskrę. Nieobliczalne poprostu byłoby skutki, gdyby tych 24 rakiet zasuwanych jedna za drugą, eksplodowało nagle. Oppel wiedział jednak, że może spokojnie zaufać rakietom, które nie eksplodują, ale spokojnie się wypalają.

Większe niebezpieczeństwo przed stawia sama konstrukcja wozu. Długi kadłub jest bardzo lekki, cała prawie waga skupia się z tyłu wozu w skrzyni rakietowej. I gdyby wóz nie ulegał naciskowi płaszczyzn nośnych, znajdujących się za przednimi kołami, to nie za wodnie przewróciłby się odrazu do tyłu. W czasie eksperymentu Fryderyka von Oppel to ciśnienie płaszczyzn nośnych okazało się nie wystarczające dla przytrzymania wozu na ziemi. Na skutek tego przednia część uniosła się w górę, uskrzydłony wóz zachwiał się i tylko dzięki zimnej krwi, energii i orientacji lotnika, udało się zachować panowanie nad wozem.

Najniebezpieczniejszym jest wielkie przyspieszenie, ponieważ wóz rakietowy w przeciągu kilku sekund osiąga tempo 100 klm., więc na każdą sekundę przypada przyspieszenie ruchu o 20 klm.: Wskutek tego wytwarza się ciśnienie, które u człowieka kierującego wozem wytwarza wrażenie, że ciało jego stało się ciężkie. Przy większym jeszcze przyspieszeniu może zachodzić niebezpieczeństwo utraty poczucia równowagi. Jeżeli dawało się już odczuć przy pierwszej próbie jazdy wozem rakietowym, to w daleko większym stopniu wystąpią te przykre objawy przy wlocie samolotu rakietowego, albowiem opór jest wtedy o wiele mniejszy, a szybkość 2 razy tak wielka, jak przy pierwszym eksperymencie Fr. v. Oppel. Przy takiej zmianie

wrażenia wyłania się niebezpieczeństwo utraty orientacji, to też kierownictwa takiej iscie piekielnej maszyny mogą się podejmować tylko ludzie wolni od wszelkich zawrotów głowy i obdarzeni przytomnością umysłu bez zarzutu. Jeżeli szybkość jeszcze się spotęguje, to ciśnienie oddziałuje nietylko przez swój kierunek, ale również przez siłę natężenia. Przy szybkości 20 m. na sekundę, to w ogóle granica szybkości, jaką człowiek osiągnąć może. Po przekroczeniu tej granicy płuca tracą możliwość dźwigania ciężaru piersi i serce przestaje bić.

Tego rodzaju przyspieszenie nie będzie jednak koniecznym dla celów jazdy rakietowej, ponieważ wystarczy już przystosować szybkość do ilości 10 m. na sekundę. W przeciągu 6 minut wytwarza to taką szybkość, że można przerzucić aparat rakietowy przez ocean Atlantycki.

W każdym razie świat oczekuje z najwyższym zainteresowaniem wyniku pierwszego lotu rakietowego z pasażerami.

PIERSI rozwinięte, wzmocnione i upięknione. Pasterka Rosyjska Dr. G. Kicabala. Jedyny środek, który w przeciągu dwóch miesięcy zapewni rozwój i jędrność piersi, bez szkody dla zdrowia.

Zobaczcie świadectwa i uznania, które się znajdują przy pudełku. Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych aptekach, drogeriach i perfumeriach w Brazylii.

Do wiadomości: Cena jednego pudełka 12\$000, pocztą — polecono 15\$000.

Zamówienia skierować należy do J. de Carvalho, głównego agenta w Rio de Janeiro — Caixa Postal N. 1742

Z życia kolonii polskiej w Brazylii.

UROCZYSTOSCI RELIGIJNO-PATRJO TYCZNE NA LINII JULIO DE CASTILHOS

Felicjanowo, 6 8 1928.

Z okazji święta Przemienienia Pańskiego dn. 6 sierpnia br. i początku wielkich zmian w Polsce, bo to rocznica wywrocenia słupów granicznych przez legionistów Marszałka Piłsudskiego, mieliśmy odpust na linii Julio de Castilhos. Pan Józef Jankowski, nauczyciel w naszym Towarzystwie imienia króla Jana Sobieskiego, przysposobił działkę na przyjęcie pana Kowalskiego, sekretarza Związku Zrzeszeń Polskich. Po Mszy św. i przyjęciu Komunii św. przez dzieci i starszych, X Proboszcz Zajkowski i Pan Kowalski mówili nam, dużo o Polsce i o wielkim znaczeniu dnia szóstego sierpnia.

Kilku obywateli wzięło akcje na Echo.

Na pamiątkę tak miłej uroczystości zdjęto fotografię dla wysłania jej na wystawę do Poznania: Pani Stanecka ze swymi sympatycznymi córkami przygotowała obiad dla gości i członków zarządu w swym domu, przed którym istniejąca duża aleja z wysokimi topolami przypominała panu Kowalskiemu przeszłe aleje w Wila nowie, sadzone kiedyś przez Króla bohatery, opiekuna naszego Towarzystwa.

Zarząd. Prezes: Józef Strzykowski, Zastępca: Teodor Klejnowski, Skarbnik: Józef Stanecki, Sekretarz: Antoni Siemionko.

ODPUST NA KOLONII FELIPE NORONHA I EUSEBIO DORNELLES

Donoszą nam z Felicjanowa.

Dnia 5 sierpnia odbył się wielki odpust na naszej linii Felipe Noronha i Eusebio Dornelles.

W naszym Towarzystwie imienia Marszałka Piłsudskiego, nauczyciel

naszej szkoły, pan Władysław Lendusko, przygotował naszą działkę na przyjęcie gości z Porto Alegre. X. K. Zajkowski przypro-wadził do nas pana Kowalskiego, który umyślnie przyjechał zwiedzić nasze szkoły.

Po nabożeństwie i przyjęciu Komunii św. przez dzieci szkolne były wygłoszone mowy o Polsce i o Marszałku Piłsudskim, patronie naszego Towarzystwa.

Pan Kowalski mówił też o „Echu Polskim” i o akcjach na kupienie maszyny do drukowania tegoż. Kilku kolonistów kupiło akcje. W końcu zdjęto fotografię na wystawę krajową i do kalendarzy. Następnie pan Bronisław Leiman częstował gości obiadem.

Zarząd. Prezes: Antoni Kila, Zastępca: Józef Dylewski, Skarbnik: Józef Wisniewski, Sekretarz: Karol Wasielewski.

ZALOZENIE „KOŁA MŁODZIEŻY W TRES BARRAS.

Dnia 19 bm. na zebraniu organizacyjnym tuł młodzieży założono „Koło Młodzieży w Tres Barras”. Celem „Koła” będzie urządzanie Kursów, odczytów, pogadanek, wycieczek, zabaw, przedstawień amatorskich etc. również w najbliższym czasie powstanie chór i orkiestra.

Zapisało się do „Kółka” 15 kolegów i 6 koleżanek. Niżej podpisany obszernie wytłumaczył zebra-nym znaczenie i korzyści „Kółka”.

Do Zarządu wybrano na prezesa — Bolesława Szczerbowskię na zastępcę — Bolesława Jenzurę na sekretarkę — Marię Radujównę, na zastępcę — Kazimierza Jenzurę, na skarbnika — Antoniego Litwinę. Zarząd zakooptuje bibliotekarza i Komisję Rewizyjną.

Zarząd „Koła” dnia 25 bm. urządził zabawę na dochód „Koła” Zenon Kubiak.

Co to jest „Gyropter”?

Od dłuższego czasu pracują konstruktorzy samolotów nad stworzeniem nowego samolotu, któryby przewyższył jedną z największych niedogodności związanych z dzisiejszymi aparatami. Idzie mianowicie o taki aeroplan, któryby ani do startu, ani do lądowania nie potrzebował lotniska, lecz który mógłby wzbijać się w górę z miejsca zupełnie pionowo i tak samo też opuszczać się na ziemię.

Jak donosi prasa francuska, problem ten udało się częściowo rozwiązać inżynierowi paryskiemu p. Chappedelaine. Przed kilku tygodniami zademonstrował on w jednym z hangarów paryskich w obecności grona lotników, inżynierów, fizyków i dziennikarzy model samolotu nowego typu „Gyropter”.

Próba tego aparatu wypadła bardzo interesująco. Model długości pół metra i szerokości 25 cm, ustawiono na stole w pośrodku hangaru. Aparat różni się zasadniczo, już na pierwszy rzut oka, od znanych dotychczas typów aeroplanów.

„Gyropter” nie ma wcale skrzydeł, nie ma też i propellera. Posiada za to po prawej i po lewej stronie kadłuba dwa wielkie koła. Zbudowany jest w formie cygara, wygląda więc jak mały Zeppelin na kołach. Jako motor służy turbina, poruszane zgęszczonym powietrzem z szybkością 7,000 obrotów na minutę. Specjalne urządzenie pozwala na regulowanie szybkości i na sterowanie.

Ponieważ tak małym modelem nie mógł oczywiście kierować pilot, musiano przy próbie zastosować odpowiednie sposoby, by aparat po puszczeniu w ruch nie rozbili się o dach hangaru. Umocowano go zatem na cienkiej, ale bardzo silnej i elastycznej linie drucianej, która dawała mu zupełną swobodę

ruchów w obrębie wielkiego sto-sunkowo koła.

W pewnym momencie inż. Chappedelaine puścił turbiny w ruch. Rozległ się szmer, potem szum, który przeszedł wreszcie jakby w ton muzyczny. Wówczas aparat wzniósł się w jednej chwili zupełnie pionowo w górę, na wysokość sześciu do siedmiu metrów. Liniewka naprężyla się, wstrzymując maszynę od dalszego wzbijania się wwyż. Był to wcale ciekawy widok, gdy aparat poruszał się dłuższą chwilę w jednym punkcie. Wyglądało to tak, jakgdyby stał w powietrzu zupełnie bez ruchu.

Próbę powtórzono jeszcze czterokrotnie, za każdym razem z do-

brym wynikiem. Jak zapewnia prasa francuska, fachowcy stawiają po tych próbach świetne horoskopy nowemu samolotowi.

Inżynier Chappedelaine zachęcony osiągniętymi rezultatami, zamierza zbudować wkrótce wielki aparat i przystąpić z nim do poważnych prób. Jeżeli wypadną pomyslnie i nowy typ samolotu okaże się praktycznym, wykluczone będą w przyszłości takie wypadki, jak obecnie, kiedy naprzykład Madalena krążył dłuższy czas nad rozbitkami z „Italji”, lecz nie mógł ich zabrać ze sobą, gdyż nie miał odpowiedniego miejsca do lądowania.

STOWARZYSZENIE STUDENTÓW „SARMACJA”.

Komisja Budowy Domu Studentów w Kurytybie.

XXXVI.

Lista składek Nr. 158, wydana na ręce Przew. Ks. Kanonika Jana Antoniego Peresa w Vista Alegre Rio Grande do Sul:

1. W Parafji Polsko - Włoskiej „Vista Alegre”
zebrano dn. 3 Maja 1928r. 60\$000
Suma poprzednio ogł. 3:987\$400
Razem 4:047\$400

XXXVII.

Lista składek Nr. 154, wydana na ręce Przew. Ks. Prob. Jana Wróbla w Guarany — Rio Grande do Sul:

Po 1\$000 Leon Obadowski, Bronisław Jabłoński, Teofil Walczyński, Lucjan Dziendziel, Józef Cegiłka Ojciec, Franciszek Cegiłka, Franciszek Ziomek, po 2\$000 Franciszek Kazimierzczak, po 2\$500 Jan Szekut, po 5\$000 Ks. Prob. Jan Wróbel, Piotr Polańczyk, Stanisław Czechowicz, Stanisław Stasiak.

Zebrali Przew. Ks. Prob. Jan Wróbel 31\$500

Suma poprzednio ogł. 4:047\$400

Razem 4:078\$900

Kurytyba, dnia 10 lipca 1928 r

Za K. B. D. S.:

Skarbnik: E. Jaworski, Sekretarz: J. Grabski.

Troskliwym rodzicom do wiadomości

Wasze szczęście zależy od waszych dzieci, szczęście ich zależy od zdrowia, zaś zdrowie będą miały wasze dzieci, jeżeli im dadzą będziecie co 3 miesiące jeden stoik lekarstwa

„Lobrigueira „Minancora”

niema równego mu lekarstwa. Jedno dziecko 11 miesięczne straciło 543!!! robaków, co poświadczyło 6 osób wiarygodnych z Itaperi, w municypjum S. Francisco do Sul jest niem córce Karola J. Neurembergera tamt. profesora.

Lekarstwo to ma 4 numery jakości, zależnie od wieku. Każdy stoik stanowi jedną dawkę. Nie potrzebuje środków przeczyszczających, ani diety, po raz wolniejsza. Jest do sprzedania we wszystkich sklepach, drogeriach i dobrych aptekach. Sprzedający otrzymują dy-skont (rabat) w aptece „Minancora” w Joinville.

Kalendarze z Europy na rok 1929

Abyśmy wiedzieli, ile sprowadzić kalendarzy europejskich i nie mieć straty, prosimy naszych Szan. Agentów i Czytelników, podać nam już teraz swoje zapotrzebowanie. Następujący odcinek należy wypełnić i jaknajprędzej odesłać.

Kalendarze wysyłać będziemy tylko na wyraźne zamówienie. Zwrotów nie będziemy przyjmowali.

Wydawnictwo „Gazety Polskiej”

ZAMOWIENIE. NINIEJSZEM ZAMAWIAM NASTĘPUJĄCE KALENDARZE NA ROK 1929

Adresować: Caixa	Adresować: Curitiba	Adresować: Gazeta Polska	Adresować: Gazeta Polska — Curitiba — Caixa B
— egzemplarzy kalendarz Uniwersalny	7 000		
— egzemplarzy Kalendarz Wszechświatowy	3 500		
— egzemplarzy Wielki Kalendarz Marjański	3 000		
— egzemplarzy kalendarz „Słowa Bożego”	2 000		
— egzemplarzy Kalendarz Katolik	2 500		
— egzemplarzy Wielki ilustr. Kalendarz powszechn. Wojnara	7 000		
— egzemplarzy kalendarz Królowej Korony Polskiej	2 500		
— egzemplarzy Kalendarz Humorystyczny	2 500		
— egzemplarzy Kalendarz Astronomiczny	3 500		
— egzemplarzy Kalendarz Gospodarczy	2 500		
— egzemplarzy Kalendarz Ludowy	2 500		
— egzemplarzy Krakowski Kalendarz Powieściowy	2 500		
— egzemplarzy Kalendarz Hist.-pow. „Polak”	2 500		
— egzemplarzy Lwowski Kalendarz Powieściowy	2 500		
— egzemplarzy Weź mnie z sobą — Wesoły almanach	2 500		
— egzemplarzy Pomorski Kalendarz Rolniczy	5 000		
— egzemplarzy Polski kalendarz Lekarski	10 000		
— egzemplarzy Śląski Kalendarz Marjański	2 500		
— Egzemplarzy: Kalendarz Emigracyjny	5 000		

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____

Poczt.: _____ Stan: _____

Leśt pożyteczny dla wszystkich

W-ay pan Aptekarz Eduardo A. Gencalves — Joinville.

Pełen radości i zadowolenia pospiesznie podziękować Sianu Panu za wyliczenie, jakiego doznałem przez używanie Pańskiej „Pomady Mian-cora” przy leczeniu wrzodu, który poprosiłem pożarł moją nogę. Straszem już zupełnie nadzieję wyleczenia tego wrzodu, i dziś jestem zdumiony, że po użyciu zaledwie 10 pudełek pozbyłem się go na zawsze. Składając Sz. Panu niniejszem nie dającą się wystawić wdzięczność, proszę go o opublikowanie tego mego listu dla dobra tych, którzy podobnie cierpią.

Joinville, Estrada de Itaum, 14
kwietnia 1916

Pedro da Costa Cidral

DOSKONAŁY TEREN

Jest do sprzedania 30 akierów ziemi doskonałej pod uprawę i herwalu. Na ziemi tej znajduje się 1000 drzew pinorowych, z tych 600 o wysokości 14 cali. Ziemia ta znajduje się przy tarczy i jest oddalona 24 kilometry od stacji Palmeiry. O kupno tej ziemi traktować należy z p. Ludwikiem Buhnerem przy ul. Marçal Floriano Nr. 63.

Ze względu na zdrowie jest **Pilno do sprzedania** **SKLEP „NECOS E MOLHADOS”** z dobrze urządzonej piekarnią i dobrym domem mieszkalnym dla rodziny. Informacje otrzymać można przy Avendzie 7 Setembro 108 w Kurytybie.

Wielki wynalazek dla kobiety

Fluxo-Sedatina

KOBIETA nie będzie cierpieć więcej na kolki maciczne i jajniki, bo FLUXO-SEDATINA uleczy ją w 2-3 godzinach.

KOBIETA nie utraci życia z powodu porodu.

KOBIETA, nie będzie już tak cierpieć, ponieważ jej porody będą szczęśliwe, bez krwotoku i bez bólei. Pierwszy poród nie przedstawia już niebezpieczeństwa.

KOBIETA, jednym słowem, jest uratowana, bo FLUXO SEDATINA jest najlepszym środkiem, regulującym i uspokajającym dla chorób kobiecych, jak zatrzymanie periodu, wyciek, białe upływy, niedostateczność u dziewcząt.

Panie w wieku 45 lat muszą unikać obrzmienia (napuchnięcia), reumatyzmu i innych chorób wieku krytycznego (przejawu) i w tym celu używać FLUXO-SEDATINA.

Jest ona przepisywana przez przeszło 4 tysiące lekarzy.

Na raty.

2 tysiące akierów.

Sprzedajemy ziemię na kolonii „Cerro das Cinzas” oddalonej o 12 km. od stacji Cachoeirinha z drogą automobilową do Jaguarihywy, gdzie jest żłty na wszelkie produkty. Jedyna kolonia na północy Parany wolna od malarji i nadejścia się po uprawę pszenicy i żyta. Prosimy pisać po informację na adres taki: Estevam Barański jaguarihywa Parana.

Porady lekarskie darmo

Każda osoba może otrzymać wskazówki do leczenia swej choroby. W tym celu należy wysłać czytelny adres w kopercie z marką i wyjaśnieniem symptomów swej choroby, wieku, zatrudnienia dotychczasowego leczenia — pod adresem: Caixa Postal Nro 2398 „Medico”, Rio de Janeiro.

SALAMI

Rio Grande, typy Italiano
w pierwszorzędnej jakości poleca

Armazem Seifert

KURYTYBA, — Rua Riachuelo, 61

Cudowna maść „Springera”

Kiedy inne środki zawiodły ta maść pomaga doskonale przy zapaleniach, wrzodach, okaleczeniach i oparzeniach.

Sprzedaż hurtowna i detaliczna
Minerva

Drogeria i apteka
Kurytyba — Praça Tiradentes, 57

Oficyna Elektro mechaniczna
Jorge Lück & Z. Selecki
Kurytyba

Rua Riachuelo, 29 - Tel. 130
poleca się Szan. Rodanom do wykonania wszelkich prac elektrycznych w cenach znacznie niższych niż u innych przedsiębiorców.

Naprawianie wszelkich maszyn i aparatów elektrycznych
Robota sumienna i gwarantowana

Zjedzone aż do dna! Był to...

Śmiało w to wierzyć można, bo rzadko smakuje dzieciom coś innego jak PUDDING OETKERA! W rzeczywistości, matka nie może dać swoim dzieciom coś lepszego. Liczne rodzaje smaku i aromatu PROSKOW OETKERA jakoteż różne sposoby zaprawiania jak np. sosem mleczno-wanilinowym Dra Oetkera, sokiem malinowym, owocami i t. d. — umożliwiają bogate zmiany potraw. Wielka korzyść, szczególnie dla dzieci, leży w tym, że DRA OETKERA PROSKOW PUDDINKOWE (z smakiem wanilinowym i migdałowym) zawierają potrzebne dla rozbudowy ciała przedewszystkiem dla wytwarzania krwi tak ważne sole mineralne. Oprócz tego jest mleko jako dodatek do tych smacznych deserów bardzo wartościowe.

WIELKA ILOŚĆ PRZEPISÓW na ulubione desery puddinkowe i galaretowe zawiera „nowa, z barwnymi ilustracjami” zaopatrzona KSIĄŻKA PRZEPISÓW DRA OETKERA, w której podano także inne dobre przepisy do pieczenia ciast i tortów. Książkę tę wysyła się każdemu za darmo.

Agenci:

Kierski & Woźniak

KURYTYBA — RUA COMENDADOR ARAUJO 271

ELEGANCKIE, MOCNE I TANIE
OBUWIE
W NAJWIEKSZYM WYBORZE
OTRZYMA SIĘ TYLKO W
CASA GLOBO

KURYTYBA — ul. Jose Bonifacio 12

Jan Rimsho
Sao Paulo

Rua Livre Nr 4 (Liberdade)

Krawiectwo „Viennense”

Dyplomowany w Uniwersytecie w Wiedniu
(Wydział sztuki krawieckiej)
Dugolotnia praktyka

Wykonuje ubrania z pełną gwarancją
według najnowszej mody.

Z eleganckich figur swoich klientów wysija
swoją własną zornel mód.

Udziela lekcji kroju. Duży wybór naj
wykwintniejszych i najrozmaitszych
materiałów

Skórki z Lontry

NIEGARBCOWANE, KUPUJE KAŻDĄ ILOŚĆ

H. PIASKOWY

KURYTYBA — Rua 15 de Novembro 67

Ziemia na sprzedaż!

Sprzedaż się w LOTACH bardzo urodzajną ziemię do sadzenia oraz ziemię z herwalem po cenach bardzo niskich. Ziemia ta jest własnością

Fazenda „Santa Leocadia”

położona przy linii kolejowej SAO FRANCISCO w MUNCYPIUM OURO VERDE — SANTA CATHARINA nad brzegiem rzeki IGUA ASSU w miejscowości spławnej o ruchu okrętowym. Sprzedaż załatwia się z przepisem legalnym. Ziemia ta jest zupełnie wolna od ciężarów i legalna. Miejscowość jest również bardzo zaludniona i posiada stację kolejową, światło elektryczne, szkołę, kino i t. d.

FAZENDA „SANTA LEUCADIA” ma wygodne drogi komunikacyjne bo oprócz drogi kolejowej, która ją przecina przez 11 kilometrów, ma jeszcze 52 kilometrów dalszej drogi wozowej, która ułatwia przejazd do miejscowości sąsiednich. Informacji udziela:

Dziecinny & Cia. w Santa Leocadia

lub w KURYTYBIE — CAIXA DO CORREIO 105

Rua Sao Francisco Nr 27 — piętro

lub u PROKURATORA w OURO VERDE, w BANCIE NACIO-
NAL DO COMMERIO, który jest upoważniony do odbierania
pieniędzy za ziemię oraz do podpisywania wszelkich doku-
mentów sprzedaży.

Jedyni zastępcy
F. A. SILVA
NEVES & CIA
Rua
Buenos Ayres 273
RIO DE JANEIRO
Do nabycia
w wszystkich
aptekach

SZEWIECTWO „CENTRAL”

poleca w wielkim wyborze

— obuwiu —

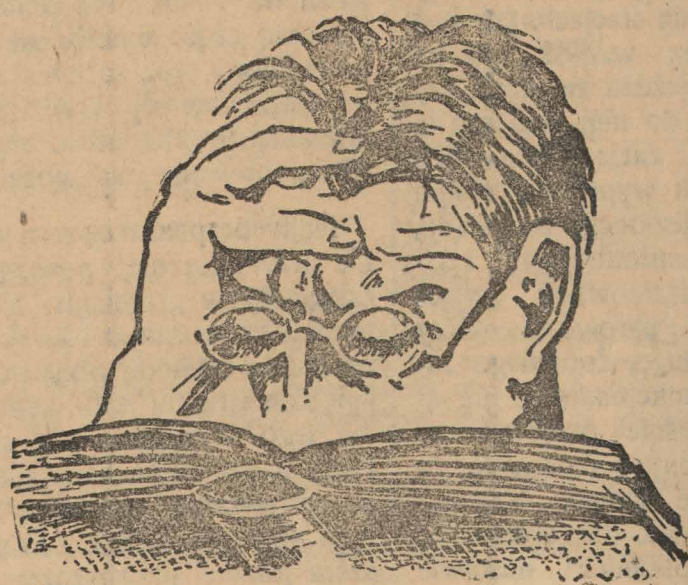
doskonale i mocne zrobione dla

panów, pań i dzieci po rosnących

jakością najlepszych.

MIGUEL SIMAO ATAS

Kurytyba — Travessa Zacharias N. 1
blisko polskiego sklepu nasion p. Żongolowicz

Przeciążenie pracą

powoduje dotkliwy ból głowy i zmęczenie
Najlepszym a zarazem najtańszym
środkiem, aby temu zapobiec jest

ASPIRINA

Nie tylko usuwa natychmiast bóle i
zmęczenie, ale także jest nieszkodliwym
dla serca i nerek.

Aby się ustrzec przed naśladowcami
tym, należy uważać, czy każda ta-
bletka, tubka, „Envelope” lub „Disco”
jest zaopatrzona

w Krzyż

Bayera

Dwaj luminarze wiedzy

„Poświadczam, że preparat „Pectoral de Angico Pelotense”, znakomitego
aptekarskiego Dominga da Silva Pinto, ze względu na swoją formułę jest dobrem
lekarstwem i powinien być zalecanym w chorobach bronchito-tycznych. Na
dowód prawdy wydaję niniejsze świadectwo. Pelotas, 10 grudnia 1921

Ja niżej podpisany, doktor medycyny dyplomowany przez Warszawską Aka-
demję w Rio de Janeiro etc.

Poświadczam, że zapisywałem w mojej klinice w chorobach — bronchitu
czy to na tle katary, czy złośliwym Pectoral de Angico Pelotense
znakomitego aptekarskiego Dominga da Silva Pinto, i zawsze otrzymałem ko-
rzyści niezaprzeczone, zachęcające mnie do częstego i skutecznego używania
tego środka terapeutycznego.

Pelotas, 28 listopada 1921

Barão dos Santos Abreu

firma legalizowana przez notariusza A. Fischera

Pozwolenie Nr. 511 z 26 marca 1906

Skład główny: DROGERIA SEQUEIRA — PELOTAS

Do nabycia w następujących drogeriach. W Kurytybie: Drogeria Siegel Etzel,
Minerva, Andre de Barros etc. w Florianopolis: Hoepke Irmão, Manoel Horn,
Rodolpho Pinto da Luz, Jose Caristovam de Oliveira, w Joinville: Henrique
Jordan, etc. w Parana: Alberto Veiga Cis etc.

Jeżeli już nie pomogło!

Pomóż „Cudowna Maść” — Springera polecana przez najlepszych
lekarzy na ropne rany, liszaje, spękaną skórę, zapalone i stwardniałe piersi kar-
miących kobiet, okazywania jadowitych owadów, rany powstałe z drzaski kołców itd.
Leczy zastarzałe rany z ukąszeń żmij lub z podobnych przyczyn powstałych. Zna-
komity środek na wyzuty skroń, furunkuly i karbunkuly. Zawczasem użyta usu-
wa zakazanie krwi. Specjalnie leczy zastarzałe rany na nogach jak śladczą lisz-
kę i świadek i sposób użycia załączony do każdej flaszeczki.

„Maść Cudowna” — Springera jest wszędzie do nabycia.

W Porto Alegre zawsze na składzie we wszystkich drogeriach, aptekach

„Sanitas” i „Indio”.

Zastępcą w Pelotas: Leopold Heidrich — rne General Ozorio 1478

Zastępcą w Kurytybie: Drogeria „Minerva” i filje w Joinville i Ponta Grossa
Za nadesłaniem 40\$000 w liście wartościowym wraz z dokładnym podaniem
adresu przesyła 1 tuzin puszek „Cudownej Maści” do jakiegokolwiek
stacji kolejowej w Brazylii

FABRYKANT

Eduardo Springer — Novo Hamburgo — Rio G. do Sul

zwykłych warunkach, wymagana jest obecność akcjonariuszów, którzy reprezentują najmniej jedną czwartą kapitału zakładowego. W wyjątkowych jednak wypadkach, określonych prawem, wymagana jest obecność akcjonariuszów, reprezentujących dwie trzecie kapitału zakładowego.

ARTYKUL 17.

Każda grupa, składająca się z 5 akcji, ma prawo jednego głosu. Właściciele mniej niż pięciu akcji, jakkolwiek nie mają prawa głosowania, mogą dyskutować w sprawach przedłożonych Zebraniu.

ARTYKUL 18.

Celem ważności uchwał Walnego Zebrania, wymagana jest większość głosów członków obecnych.

ARTYKUL 19.

Dyrektorowie i członkowie Rady Nadzorczej nie mogą głosować w sprawie zatwierdzenia przedstawionych sprawozdań i bilansów.

ARTYKUL 20.

Do Walnego Zebrania należy:
a) rozstrzygać we wszystkich sprawach Towarzystwa;
b) zmieniać statuty;
c) wybrać Dyrekcję i Radę Nadzorczą;
d) rozstrzygać o powiększeniu kapitału zakładowego jak też o skróceniu lub przedłużeniu terminu istnienia Towarzystwa;
e) obradować nad sprawozdaniem i działalnością Dyrekcji, oraz nad uchwałą Rady Nadzorczej;
f) rozstrzygać w każdej sprawie Zebraniu przedłożonej;
g) oznaczać wysokość poborów Dyrektorów i członków Rady Nadzorczej;
h) upoważnić do wypuszczenia papierów wartościowych, z zabezpieczeniem, jakie będzie uważać za stosowne.

Komisja doradcza.

ARTYKUL 21.

Komisja Doradcza, posiadająca sześciu członków, składa się z Dyrektorów i Rady Nadzorczej.

ARTYKUL 22.

Komisji Doradczej przewodniczy Dyrektor-Prezes, lub jeden z jego zastępców.

ARTYKUL 23.

Zwyczajne zebranie Komisji Doradczej winno odbywać się co miesiąc w dniu przez Komisję wyznaczonym, zaś nadzwyczajne zebranie wtedy, kiedy je zwoła Dyrektor-Prezes. Aby jednak zebranie nadzwyczajne mogło się odbyć, wymagana jest obecność połowy i jednego członka Komisji.

ARTYKUL 24.

Uchwały powzięte są większością głosów, włącznie z głosem Dyrektora-Prezesa, w wypadkach zaś równości głosów, rozstrzyga głos Prezesa.

ARTYKUL 25.

Do Komisji Doradczej należy:
a) rozstrzygać wszelkie ważne sprawy, jakie jej przedłoży Dyrekcja;
b) zapoznać się na miesięcznych zebraniach z przeprowadzonymi transakcjami, w którym to celu Dyrekcja winna dostarczyć miesięcznych bilansów i udzielić potrzebnych informacji;
c) w razie nieobecności lub jakiejś przeszkody w urzędowaniu któregośkolwiek z Dyrektorów, wyznaczyć jednego z zastępców;
d) ustanowić sposób zbadania księgowości i rachunkowości, mogąc do tego użyć jednego członka z Rady Nadzorczej lub jednego akcjonariusza;
e) zawiadomić Walne Zebranie o ewentualnie wykrytych nieregularnościach wymieniając winnych;
f) rozstrzygać o tworzeniu filii i agend wewnątrz kraju i zagranicą.

Dyrekcja.

ARTYKUL 26.

Administracja Banku wykonywana będzie przez Dyrekcję wybraną na Walnym Zebraniu, której mandat trwać będzie sześć lat, zaś częściowo wznawiana będzie przez wybranych Dyrektorów co dwa lata.

Wyjątkowo. Dyrektorzy mogą być ponownie wybrani.

ARTYKUL 27.

Dyrekcja będzie się składać z trzech członków, akcjonariuszów lub też z tych jeden jako Dyrektor-Prezes i dwóch jako Dyrektorów-Kierowników.

ARTYKUL 28.

W ten sam sposób będą wybrani też pomocnicy, na sześć lat, którzy będą zastępować Dyrektorów w razie ich nieobecności lub jakiejś przeszkody, zgodnie z zarządzeniem Komisji Doradczej.

W razie ich nieobecności lub jakiejś przeszkody, zgodnie z zarządzeniem Komisji Doradczej.

ARTYKUL 29.

KAŻDY Z DYREKTORÓW SKŁADA 50 AKCJI BANKU JAKO KAUCJĘ NA CZAS SWEGO URZĘDOWANIA,

która będzie mogła mu być zwrócona po skończeniu się jego mandatu i po zatwierdzeniu przez Walne Zebranie sprawozdań Dyrekcji za czas, w którym urzędował.

ARTYKUL 30.

Dyrektor, który niemając urlopu, przez 30 dni nie przychodzi do Banku urzędować, uważany będzie za urzędnika, który zrezygnował z tego stanowiska.

ARTYKUL 31.

Jeżeli jakieś stanowisko okaże się niezajęte, czy to przez śmierć, czy to przez zrzeczenie się lub utratę mandatu, stanowisko to zostanie obsadzone, zgodnie z artykułem 25-ym literą c), w zastępstwie przez powołanego, aż do odbycia się zwyczajnego Walnego Zebrania, na którym przeprowadzone będą nowe wybory, celem obsadzenia tego stanowiska przez urzędnika stałego.

ARTYKUL 32.

Dyrekcja winna zbierać się co 15 dni, ażeby wspólnie rozstrzygać sprawy, tęczące się interesów Towarzystwa, uchwalając je większością głosów, wciągając jednocześnie do właściwej księgi, protokoł z tego zebrania.

ARTYKUL 33.

Do Dyrekcji, oprócz atrybucji, jakie jej nadaje prawo, należy:
a) zarządzać i kontrolować wszelkie interesy i operacje Towarzystwa, czyniąc wszystko, co do osiągnięcia tego celu jest koniecznym;
b) ustalać stopę procentową, takśa desconta i komisowego;
c) ustalać wysokość dywidendy;
d) wykonywać i przestrzegać wykonywania niniejszych statutów oraz uchwał Walnego Zebrania i Komisji Doradczej;
e) ustalać pobory i prawa akcjonariuszów i pomocników Banku, przydzielając ich do różnych sekcji w sposób najodpowiedniejszy, można przyznać im pewien procent od czystych zysków, jakie osiągną, który to procent nie będzie mógł przekraczać 5 proc. rozdanych między wszystkich, w sposób, jaki rozstrzygnie Dyrekcja;
f) rozstrzygać w sprawach ogólnych administracji.

ARTYKUL 34.

Do Dyrektora-Prezesa, oprócz innych atrybucji, zawartych w niniejszych statutach, należy:

a) pilnować interesów Towarzystwa;
b) reprezentować Towarzystwo wspólnie z jednym z Dyrektorów-Kierowników przed i poza sądem, mogąc zastąpić się adwokatem za wstępem umówionem wynagrodzeniem;
c) połączyć swe czynności z czynnościami kierownictwa w wypadku przejściowej nieobecności jednego z Dyrektorów-Kierowników;
d) podpisywać wspólnie z innymi Dyrektorami bilanse Towarzystwa;
e) przedstawiać corocznie Walnemu Zebraniu sprawozdanie odnoszące się do czynności Towarzystwa, załączając bilans, przedstawiający operacje przeprowadzone;
f) zwoływać Walne Zebranie i Komisję Doradczą;
g) przewodniczyć Walnym Zebraniom i zebraniom Komisji Doradczej;
h) reprezentować Towarzystwo wobec władz krajowych i zagranicznych, podpisując wspólnie z jednym z Dyrektorów-Kierowników umowy i kontrakty zawarte z temi władzami, a dotyczące się kolonizacji lub innych celów Towarzystwa.

ARTYKUL 35.

Prezesa, podczas jego nieobecności lub jakiejś przeszkody zastępować będzie jeden z Dyrektorów-Kierowników, według postanowienia Komisji Doradczej.

ARTYKUL 36.

Do Dyrektorów-Kierowników, oprócz innych atrybucji, zawartych w niniejszych statutach, należy:
a) zastępować Dyrektora-Prezesa podczas jego nieobecności lub przeszkody w urzędowaniu zgodnie z artykułem 35-ym;
b) zarządzać interesami Towarzystwa, podpisując kontrakty, przeprowadzać operacje kredytowe i wykonywać wszelkie czynności wchodzące w zakres administracji;

c) przyjmować i odprawiać akcjonariuszów, pomocników i agentów Banku;
d) podpisywać ważne dokumenta Banku;
e) kierować i podpisywać korespondencje;
f) kierować i kontrolować księgowość;
g) zestawiać półroczne i miesięczne bilanse; dostarczać wszelkich informacji, jakich zażąda Komisja Doradcza lub Rada Nadzorcza.

ARTYKUL 37.

Wszelką korespondencję, papiery wartościowe i dokumenta Towarzystwa, podpisuje zawsze conajmniej dwóch Dyrektorów.

ARTYKUL 38.

Dyrektorom wzbronione jest posługiwać się nazwą Towarzystwa w interesach obcych Bankowi.

Rada Nadzorcza.

ARTYKUL 39.

Radę Nadzorczą, składającą się z trzech członków, wybiera co roku zwykłe Walne Zebranie, mogąc ją ponownie wybrać w całości lub w części.

Wyjątkowo. Również co rok wybrani będą trzej zastępcy, którzy w razie nieobecności lub przeszkody zastępować będą stałych członków, stosownie do orzeczenia Komisji Doradczej.

ARTYKUL 40.

Rada Nadzorcza winna odbywać zwykłe swe zebrania co dwa miesiące, celem sprawdzenia papierów wartościowych należących do Towarzystwa, zbadania bilansów i rachunków, które to czynności winne być spisane w odpowiedniej księdze i podpisane przez członków, zaś odpis tego winien być przesłany Dyrekcji.

ARTYKUL 41.

Nadzwyczajne zebranie Rady Nadzorczej odbywa się na wezwanie jednego z jej członków lub Dyrektora.

ARTYKUL 42.

Do Rady Nadzorczej należy:
a) zbadać dokładnie księgowość, rachunki i przedłożone bilanse, wydając o nich opinię, którą należy przedłożyć Walnemu Zebraniu;
b) kontrolować operacje Towarzystwa, przyczem którykolwiek z członków ma prawo żądać i otrzymać od Dyrekcji wyjaśnienia, jakie uzna za stosowne;
c) zawiadomić o znalezionych błędach, brakach lub nadużyciach w administracji i operacjach Banku;
d) przedłożyć Dyrekcji jakiegokolwiek propozycje, które uważać będzie za korzystne dla interesów Banku;
e) brać udział w Komisji Doradczej;
f) wykonywać wszelkie inne czynności, przewidziane prawem.

Agendy Towarzystwa.

ARTYKUL 43.

Dla osiągnięcia swych celów, Bank posiadać będzie różne i specjalne działy, z których każdemu Komisja Doradcza, o ile uzna to za potrzebne, będzie mogła wyznaczyć pewien kredyt.

ARTYKUL 44.

W ten sposób będą zorganizowane następujące działy:
I. Dział Bankowy;
II. Dział Rolniczy i Hipoteczny;
III. Dział Kolonizacyjny;
IV. Dział Handlowy.

Dział Bankowy.

ARTYKUL 45.

Za pomocą tego działu, który pierwszy zostanie zorganizowany, Bank przeprowadzać będzie wszelkie operacje, nazwane bankowymi, między innymi:

a) uruchomienie ze swego rachunku lub z komisowego, kapitałów i operacji wymiany pieniężnej, tak z rynkami krajowymi, jak i zagranicznymi;
b) deskontowanie weksli, skryptów dłużnych, duplikat i jakiegokolwiek innych papierów na zlecenie i na czas oznaczony, który w zasadzie nie powinien przekraczać 4 miesięcy;
c) przyjmowanie pieniędzy na rachunek bieżący z procentem lub bez procentu, albo w depozyt na czas ograniczony;

d) przyjmowanie na rachunek bieżący, za zezwoleniem Rządu Federalnego, małych depozytów popularnych, placąc większy procent niżeli od zwykłego rachunku bieżącego i wydając na to specjalne książeczki depozytowe, w których uwidocznione będą wszystkie warunki depozytu oraz poszczególne obroty;
e) przyjmowanie pieniędzy bez procentu, wystawiając dokumenty na czas ograniczony i wystawione na oznaczone osoby;

f) udzielanie pożyczek na czas ograniczony, otwieranie kredytów na rachunek bieżący, za kaucją lub poręczeniem i otwieranie kredytów wyjątkowo bez gwarancji;

g) wystawianie weksli tak na "rynki krajowe jak i zagraniczne;
h) pobieranie i wypłacanie pieniędzy za odpowiedniemi wynagrodzeniami;
i) przyjmowanie do przechowania, za pobraniem skromnej opłaty, papierów wartościowych wszelkiego rodzaju, szlachetnych metali, kosztownych kamieni i innych kosztowności;
j) redeskontowanie papierów deskontowanych;
k) zaciąganie pożyczek, zgodnie z potrzebami obrotu i w stosunku do wpłaconego kapitału.

Dział Rolniczy i Hipoteczny.

ARTYKUL 46.

Za pośrednictwem tego działu Bank będzie przeprowadzał:

a) małe pożyczki rolnicze na czas jednego żniwa, gwarantowane zbiorom;
b) operacje na "warrants" i na zaświadczenia zdeponowania;
c) sprzedaż, kupno i administracja posiadłości miejskich, wiejskich i rolnych, oraz pobieranie ich dochodów;
d) sprzedaż produktów rolnych kolonij;
e) kupno maszyn rolniczych, narzędzi, nasion, nawozów sztucznych, przeznaczonych dla Stanu, Muncypjów i rolników w ogólności.

Dział Kolonizacji.

ARTYKUL 47.

Bank, uważając zadanie imigracji za jak najważniejsze, wejdzie w porozumienie z Rządami Federalnym i Stanowymi, w szczególności z Rządami Stanu Parana, celem przejęcia na siebie wzmocnienia wpływu imigracji polskiej i z innych krajów, mogąc podjąć się zaraz, o ile warunki pieniężne na to zezwolą:

a) utworzyć specjalne agencje w krajach emigracji, celem propagandy wyjątkowych warunków, jakie Brazylia ofiarowuje dla kolonizacji europejskiej, — udzielać dokładnych i prawdziwych informacji co do okolicy, mającej się kolonizować, jej klimatu, jakości ziemi itp.
b) wejść w porozumienie z rządami zagranicznymi, w celu uzyskania ulg dla emigrantów;
c) podjąć się przewozu grup emigrantów, zawierając z Towarzystwami okrętowymi kontrakty transportu na najlepszych warunkach;
d) utrzymywać w portach wyładowania specjalnych agentów, odpowiednich i zdolnych do przyjęcia imigrantów, mówiących ich językiem i ułatwiających im ładowanie, wysyłkę bagażu, hotel, przejazd koleją do miejsca przeznaczenia;
e) odwiedzić kolonistów na wyznaczonym imi dziaki;
f) kierować ulokowaniem kolonistów, podjąć się rozdzielaniem działek, jakie zostaną im wyznaczone, na z góry ułożonych warunkach;
g) na podstawie kontraktu z rządami lub właścicielami wielkich obszarów ziemskich, podjąć się pomiarów na mniejsze działki i sprzedaż tych działek kolonistom za gotówkę lub na spłaty, przejmując na siebie inkasowanie odpowiednich należności;

h) wybudować dla kolonistów za gotówkę lub na spłaty drewniane domy, zagwarantowane działkami przez nich nabytymi;
i) udzielać kolonistom na mały procent zaliczek, jakich do zagospodarowania się i do pierwszych zasiewów potrzebować będą, gwarantowanych zastawem przyszłych zbiorów lub inną gwarancją, przyczem Bankowi przysługiwać będzie kontrola i udzielanie wskazówek;
j) wprowadzać w czyn wszystko, co okaże się potrzebnem do sprowadzenia rąk robotczych dla rolnictwa i przemysłu w stanie Parana i w innych stanach Brazylji.

Dział Handlowy.

ARTYKUL 48.

Bank użyje wszelkich środków, aby ułatwić wywóz produktów stanu Parany, mogąc w tym celu wejść w porozumienie z Rządem i wziąć na siebie zagraniczną propagandę produktów stanowych.

ARTYKUL 49.

Bank działać będzie w sposób najpraktyczniejszy i najskuteczniejszy, aby dać poznać te produkty, w szczególności w Polsce, utrzymując na głównych rynkach agentów handlowych z odpowiedniemi próbkami, dokładnemi informacjami, którzy będą upoważnieni do przyjmowania zamówień, popartych referencjami, tymczasem się solidności firm kupujących, które to referencje przesłane będą wytworcom paranskim.

ARTYKUL 50.

Ponieważ zacieśnianie stosunków

handlowych Polski z Brazylią, należy do jednego z zamierzeń Banku, to też Bank utrzymywać będzie w Kurytybie oraz w filjach, które z czasem otworzy, wystawy próbek najrozmaitszych wyrobów przemysłu polskiego, ze wskazaniem firmy wyrabiającej, cen i warunków sprzedaży tych produktów, podejmując się pośredniczyć w zamówieniach, jako też udzielać wiadomości o firmie kupującej, oraz udzielania wszystkich, co się okaże za potrzebne w celu utrwalenia stosunków handlowych między tymi dwoma krajami.

ARTYKUL 51.

Z chwilą, gdy nadarzą się ku temu korzystne warunki, Bank będzie mógł działać w ten sam sposób odnośnie do propagandy importu i eksportu produktów między Brazylią i innymi krajami.

O Zyskach.

ARTYKUL 52.

Co pół roku, 30 czerwca i 31 grudnia każdego roku, zamknięty będzie ogólny bilans aktywów i pasywów Towarzystwa, a czysty zysk rozdzielony będzie w sposób następujący: 10 proc. co najmniej, na fundusz rezerwowy;
5 proc. na gratyfikację dla Dyrektorów Towarzystwa, pro labore;
5 proc. na rozdzielenie między pomocników i urzędników Banku, w stosunku, jaki będzie wskazał przez Komisję Doradczą;
6 proc. dla założycieli, jako wynagrodzenie za ich prace nad zorganizowaniem Towarzystwa;
z pozostałej reszty zostanie wycofana dywidenda, do rozdzielenia jej pomiędzy akcjonariuszów.

ARTYKUL 53.

Walne Zebranie będzie mogło zmienić podział zysków, wymienionych w artykule 52, na sposób, jaki uzna za najodpowiedniejszy.

ARTYKUL 54.

Dywidenda wypłacana będzie akcjonariuszom w lutym i w sierpniu, każdego roku, po zatwierdzeniu bilansu przez Radę Nadzorczą.

ARTYKUL 55.

Kwoty, otrzymane z zysków, a nie reklamowane w ciągu 5 lat, przechodzą na własność Towarzystwa i będą kredytowane na rachunku Funduszu Rezerwowego.

Fundusz Rezerwowy.

ARTYKUL 56.

Fundusz Rezerwowy będzie utworzony z odsetek, otrzymanych z czystych zysków, zgodnie z artykułem 51, oraz z przypuszczalnych innych zysków i jest przeznaczony na pokrycie jakiegokolwiek ewentualnych strat lub niedoborów.

ARTYKUL 57.

Z chwilą, kiedy Fundusz Rezerwowowy dojdzie do wysokości kapitału zakładowego, siłą rzeczy zostanie tenże kapitał powiększony o 30 proc., które rozdzielone zostaną w nowych akcjach między akcjonariuszów, w stosunku do akcji przez nich już posiadanych.

Rozwiązanie i Likwidacja.

ARTYKUL 58.

Towarzystwo może być rozwiązane tylko w wypadkach przewidzianych prawem.

ARTYKUL 59.

Walne Zebranie ustanowi formę zlikwidowania, oraz zamianuje likwidujących.

Zarządzenia Ogólne.

ARTYKUL 60.

Bankowi nie wolno przyjmować swoich własnych akcji jako kaucji, z wyjątkiem gwarancji Dyrektorów przez czas ich urzędowania lub jako zastawu urzędników Banku.

ARTYKUL 61.

W wypadkach przewidzianych w niniejszych statutach, należy się kierować obowiązującym prawem.

ARTYKUL 62.

Akcyonariusze niżej podpisani zatwierdzają niniejsze statuty oraz obowiązują się przestrzegać je w całej ich rozciągłości.

Zarządzenia Przejściowe.

ARTYKUL 63.

Walne Zebranie zatwierdzając założenie Towarzystwa przeprowadzi wybór Dyrekcji i Rady Nadzorczej.

Kurytyba, w sierpniu, 1928 r.
Dr. Afonso Alves CARMAGO, Filho,
Jão Vianna SEILER,
Ignacy KASPROWICZ.

PROJEKT

Banku Polsko-Brazylijskiego dla Handlu i Kolonizacji

Mysł, jaka oddawna nurtowała w umysłach autorów niniejszego projektu, że istnieje w naszym stanie jakaś siła ukryta, wymagająca tylko uzgodnienia zapłaty, aby się uwidocznić w całej swej okazałości, data początek do projektu stworzenia Banku Polsko-Brazylijskiego dla Handlu i Kolonizacji, instytucji, która coraz bardziej zacieśniać będzie węzły przyjaźni i solidarności, łączące od wielu lat Brazylię z Polakami, którzy współpracują ochotczo z wytrwałością nad postępowaniem i rozwojem Brazylii, która ich po ojcowsku przysparza, dając im te same prawa i możliwości jak i własnym obywatelom.

Stanowi Parana, najmłodszemu z federacji brazylijskiej, o powierzchni przeszło 200,000 kilometrów kwadratowych, rozporządzającemu terenami wielce urodzajnymi, nadającymi się pod uprawę prawie wszystkich roślin, począwszy od kawy, tytoniu, trzciny cukrowej, bawełny, ryżu w ciepłych i niższych położeniach okolicach, aż do pszenicy, lnu, konopi, morwy, żyta, owsa, kukurydzy, fasoli, ziemniaków, win (na płaskowzgórzeniach), gdzie klimat zbliżony jest do europejskiego; gdzie wszystkie rasy i gatunki bydła mogą być hodowane; gdzie się znajdują niewyczerpane pokłady złota, żelaza, ołowiu, miedzi, diamentów, szaletry, węgla, marmuru i nafty. — Czego nam jedynie brak, — to tylko rak do eksploatacji tych darów.

Wychodząc z tego punktu widzenia, musimy się skupić w organizację, która w zamian za ułatwienia, jakimi może obdarzyć nie tylko swych członków, ale całą ludność Parany, — która wpływa na rozwinięcie przemysłu i handlu; musimy wytrwale pracować, aby emigrację, której tak bardzo potrzebujemy, skierować do naszego stanu.

PODSTAWY BANKU POLSKO-BRAZYLIIJSKIEGO DLA HANDLU I KOLONIZACJI

Bank założony będzie z kapitałem 3,000,000\$000 (TRZECH MILJONÓW MILREJSÓW), w akcjach po 200\$000 każda.

Akcje będą nabyte przez możliwie największą ilość akcjonariuszów. Jesteśmy pewni, że tak w naszym stanie jak i w sąsiednich stanach z łatwością ulokujemy nasze akcje.

Musimy mieć na celu osiągnięcie jak największej ilości akcjonariuszów, nie tylko przez wzgląd na interes, jaki każdy akcjonariusz osiągnie przez rozwinięcie się banku, ale też przez wzgląd na to, że wielu z nich od samego początku stanie się klientami banku, albowiem kupcy, przemysłowcy lub rolnicy, jako się zresztą samo przez się rozumie, skieruje wszystkie swe operacje handlowe do banku, którego są akcjonariuszami.

Bank rozpocznie swe czynności z chwilą, gdy zostanie zrealizowana trzecia część kapitału zakładowego, czyli z jednym miljonem.

Bank posiadać będzie cztery działy:

BANKOWY; — KOLONIZACYJNY; — KREDYT ROLNICZY; — PRO-PAGANDA HANDLOWA.

Bankowy. — Dział ten od samego początku powstania i wyłącznie zajmować się będzie czynnościami czysto bankowymi, t. j. deskontem, redeskontem, depozytami, przesyłkami, kupno papierów wartościowych i t. d. Jesteśmy przekonani, że niezależnie od kapitału zgłoszonego i zrealizowanego, przy prowadzeniu ciągłej i umiejętnej propagandy, większa część tych kolonistów, którzy swe oszczędności swe bezużytecznie przechowują w domu na dnie kufrow, będą się starać ulokować je w tym Banku na dobry procent.

Te setki, a może tysiące kontów, które wpłyną do Banku, dadzą mu sposobność rozwinięcia swych operacji i stosunków handlowych puszczając w obieg te ogromne sumy, które w ten sposób zasila nasz handel, nasz przemysł i nasze rolnictwo.

Kredyt rolniczy. — Zadaniem tego działu będzie kredyt dla rolnictwa, w szczególności udzielanie pożyczek mało-rolnym, którzy potrzebują gotówki na roczną uprawę roli.

Ileż to razy bowiem mało-rolni walczyli z wielkimi trudnościami finansowymi, już to z powodu straty zbiorów, już to z powodu nie otrzymania cen wynagradzających wkładów, już to z innych powodów; — ileż to razy koloniści zmuszeni są do sprzedania części posiadanej ziemi, bydła lub innych posiadłości za ceny wprost śmieszne, albo też zgodzić się na płacenie zbyt wygórowanych procentów. Z chwilą otwarcia tego Banku, ci właśnie mało-rolni będą mieli gdzie iść szukać potrzebnych im środków pieniężnych i to na mały procent.

Kolonizacyjny. — Temu działowi przypadnie w udziale zadanie kolonizacji we wszystkich jej ukształtowaniach, starając się w sposób umiejętny o jaknajszersze rozpowszechnienie jej.

Zadanie wielkie, wymagające, w każdym wypadku, sposobów prostych i praktycznych, przeprowadzenia słusznego i stanowczego; — zbadać emigranta i kraj skąd wyjechał; ustalić sposób i okolicę gdzie ma osiedlić; — oto właśnie podstawa do rozwiązania programu.

Co do systematycznej organizacji w wykonaniu zagadnień emigracyjnych, dotychczas prawie że nie przedsięwzięto żadnych kroków praktycznych.

Ludzie, jako tacy są sobie równi; rasy, to jakoby nasiona, zdolne do kiełkowania i rozkwitu, z chwilą gdy się im da możliwość ku temu przez

kulturę umysłową i techniczną i przez wychowanie moralne.

Każda rasa będzie mogła zdobyć najwyższe dziedziny myśli i wartości praktycznych, z chwilą gdy przywódcy ich obiorą sobie te reguły jako zasadę fundamentalną.

W myśl szlachetnych idei, nie trzymamy się zasad cywilizacji przedhistorycznej i szukamy u cudzoziemców nie rasy, nie religii, lecz ludzi o zdrowiu fizycznym i moralnym, zdolnych przyjąć nasze przekonania i pracować z nami nad podniesieniem tej cząstki kuli ziemskiej.

W rozmieszczaniu emigrantów na naszych obszernych terenach brak nam jest jakiegokolwiek zmysłu praktycznego, n. p. lokowanie imigrantów według okolic, z jakich przybywają, zwyczajów, sposobu pracy i znajomości gałęzi rolnictwa, jakiej się w swej ojczyźnie oddawali.

Dotychczas co się działo w tym kierunku?

Lokowało się kolonistów bezplanowo, bez wydatnej i wyraźnej pomocy, w bardzo odległych okolicach, o trudnych środkach komunikacyjnych, tracąc w ten sposób, praktyczny tego rezultat, — podwójnie, bo wzajemnego wzbogacenia się.

W rezultacie powyżej przedstawionego programu, założenie banku na zasadniczej podstawie niesienia pomocy w kolonizowaniu imigranta, który po przybyciu musi się borykać, — tłómacząc rację bytu banku, obiecując jaknajlepsze wyniki.

Grupy imigrantów bez opieki, bez pieniędzy, bez orientacji, mogą łatwo zaginać w niezmiernych przestrzeniach kraju, otrzymując wszelkie dokładne i wiarygodne wskazówki z sekcji Banku — «Informacje».

Bank, ze zgodą Rządu Brazylijskiego, rozdawać będzie ulotne pisma, mapy, fotografie. Będzie ułatwiał prywatnym Brazylijanom lokowanie kolonistów na ich terenach; usystematyzuje rejony nadające się pod pewny gatunek uprawy; stworzy sytuację niezależności ekonomicznej; podda kolonistów myśl pewnej określonej produkcji, czyli, że ulokuje kolonistę na ziemi, na której będzie mógł uprawiać to, do czego się ona nadaje.

W okęgach oddanych do skolonizowania, działki będą dokładnie oznaczone, przez położenie, rozmiary i jakość ziemi nadającej się pod uprawę. Na każdej działce będzie się znajdował gotowy już domek drewniany, czyli inni słowy, Bank będzie finansował pierwsze kroki imigranta na tutejszej ziemi.

Kolonisci będą mieli dostateczną swobodę obrania sobie gałęzi rolnictwa, jaką będą mieć życzenie, lub w jakiej się zawodowcami, jako też wybrania okolicy, która dla nich najlepiej będzie się nadawała. Znajdą oni zatem ułatwienia, które utrwalą ich nadzieje, a zarazem do-

dadzą nowych sił i chęci do przezwyciężenia trudności i dopięcia do celu.

W portach, w których emigranci wsiadać będą na statek, Bank posiadać będzie własnych agentów i korespondentów, którzy jeszcze przed wsiadnięciem na okręt, udzielą emigrantowi praktycznych wskazówek, poinformują dokładnie o miejscowości, do której mają zamiar się udać, o mniejszych lub większych trudnościach, jakie w początkach będą mieli do zwalczania; o klimacie i o zdrowotności okolicy; o środkach zaradczych, jakie należy przestrzegać celem uniknięcia chorób właściwych danej okolicy.

Przybywszy już do naszych portów, imigranci zostaną przyjęci na statku przez personel grzeczny, doświadczony, wybrany przez Bank i władający językiem imigrantów, a to celem przełamania pierwszej i wielkiej trudności: — zrozumieć i być zrozumianym.

Ta pierwsza pomoc będzie rzetelną, wykonaną delikatnie i uprzejmie, jednocząc w ten sposób węzłami przyjaźni tych, którzy opuszczają przyjaciel i rodzinę.

Doskonała — ponieważ w pierwszej linii nam wynagrodzą te ręce i serca; doskonała — ponieważ w pamięci imigranta wyryjemy wielkość naszej ojczyzny, przez szlachetność naszych obyczajów, przez udzielenie pomocy szczerej i wydatnej; doskonała — ponieważ musimy wpoić w duszę i inteligencję imigranta naszą przewodnią myśl: **WOLNOŚĆ!** wolność, która we wszystkich narodach widzi braci; która szanuje przekonania polityczne i zasady religijne; która szanuje i buduje, podnosi i uszlachetnia.

Szkola, droga i zdrowotność, oto są trzy zasadnicze podstawy do wybiecia się kolonisty i do naszego własnego rozwoju.

Łatwość nabycia narzędzi maszyn, nawozu sztucznego, nasion doborowych po przystępnych cenach, z cennymi wskazówkami, utrwalili stanowisko kolonisty i zachęci go w wielkiej mierze do żmudnej pracy.

W ten sposób, porządkiem, pomocą, obopólnem zaufaniem, zdobędziemy w każdym kolonistę serce przyjazne, czyniąc go naszym bratem, czyniąc go jedną więcej siłą budującą, w celu stworzenia nowej Brazylii — otrzymana pewnego siebie — która zarówno będzie też dumą kolonisty, a to z powodu, że nie jedną kroplą potu swego błogosławionego, w rzetelnej i ciężkiej pracy, użył tej ziemi.

Stosownie więc do powyżej nakreślonego programu, «Dział Kolonizacyjny» Banku stworzy nową epokę dla naszego rozwoju ekonomicznego, oraz w wielkiej mierze przyczyni się do rozwoju imigracji, która będzie i szybsza i skuteczniejsza.

DZIAŁ HANDLOWY. — Zadaniem tego działu będzie zajmować się han-

dlem w ścisłym słowa tego znaczeniu. Dział ten posiadać będzie stałą wystawę wszystkich towarów i eksport tak z Polski jak i z innych krajów, z dokładnym opisem wszystkich artykułów, począwszy od nazwiska wywoźącego, miejsca zamieszkania, ceny „FOB“ i ceny „CIF“, jakości, opakowania, sposobu fabrykacji i t. d. Wiadomem jest, że Polska produkuje i wywozi prawie te same artykuły, co i Niemcy, jak maszyny wszelkiego rodzaju i do wszelkiego użytku, tkaniny, szkła, kryształ, cement, żelazo w sztabach i płytach, drut kolczasty i gładki i t. p.

Polska produkuje bardzo wiele takich artykułów, jakie Brazylija importuje z innych krajów, a których jednak nie eksportuje jedynie z braku domu bankowego, któryby był w możności udzielić kredytu i informacji potrzebnych tak dla eksportera jak i dla importera.

Bank nasz zatem będzie wstępnym aktem do połączenia między Polską a Brazyliją, nawiązującą coraz to żywsze stosunki handlowe między tymi dwoma krajami.

Bank Polsko-Brazylijski dla Handlu i Kolonizacji będzie się starał utrzymywać jak najserdeczniejsze i poufale stosunki z rządami: stanowym, municypalnymi i federalnym brazylijskim, przez ich kierowników, oraz z rządem polskim za pośrednictwem jego przedstawicieli dyplomatycznych.

Na takich podstawach, zgodnie z projektem statutu, załączonym do niniejszego Projektu, spodziewamy się stworzyć organizację, mającą na celu osiągnięcie jaknajlepszych wyników.

Znaną jest rzeczą, że banki są to instytucje, które w Brazylii zawsze się rozwijały.

Czyniąc z naszej instytucji coś więcej jak tylko Bank o zwykłych czynnościach, — mianowicie organizację o szerokim zakresie działalności, zgodnie z działami, jakie tworzymy, jesteśmy pewni zupełnego zwycięstwa, z chwilą, gdy wybór na jego kierowników padnie na obywateli odpowiednich i o znanych zdolnościach handlowych.

Dla zabezpieczenia sprawności, dodajemy Bankowi Radę Nadzorczą, składającą się z sześciu członków, której periodycznie będą musiały być przedkładane wszelkie informacje, dotyczące się interesów Banku, oraz która będzie miała prawo rozstrzygania spraw większej wagi, jakie będą do jej uznania przedłożone.

Zgłaszamy więc w celu subskrypcji, Bank Polsko-Brazylijski dla Handlu i Kolonizacji, ufni w poparcie i przykłaśnięcie, jakie mają w Brazylii wszelkie przedsiębiorstwa o wysokich celach moralnych i materialnych. — Kurytyba, w sierpniu 1928.

Dr. Afonso Alves de Camargo Filho, Jão Vianna Seiler, Ignacy Kasprowicz.

STATUTY

Polsko - Brazylijskiego Dla Handlu i Kolonizacji

Towarzystwo i jego cel.

ARTYKUŁ 1.

Zakłada się w Kurytybie, stolicy stanu Parana, Towarzystwo Akcyjne, pod nazwą Bank Polsko-Brazylijski dla Handlu i Kolonizacji, mając na celu:

- I. Przeprowadzać wszelkie czynności, zwane bankowymi.
- II. Przeprowadzać czynności kredytu rolnego i hipotecznego.
- III. Zajmować się kolonizowaniem stanu Parana, dając do wzmocnienia napływu imigracji, w szczególności polskiej;
- IV. Dążyć do rozwoju stosunków handlowych pomiędzy Polską a innymi krajami z jednej, a Brazyliją z drugiej strony, za pomocą silnej propagandy i wystaw produktów zagranicznych w Brazylii, oraz produktów brazylijskich zagranicą, urządzając jednocześnie dział informacji handlowych.

ARTYKUŁ 2.

Czas trwania Towarzystwa określony jest na 25 lat, począwszy od daty ogłoszenia niniejszych statutów.

Kapitał Towarzystwa.

ARTYKUŁ 3.

Kapitał Towarzystwa wynosi 3,000,000\$000, podzielony na 15,000 akcji po \$200\$000 każda.

ARTYKUŁ 4.

Zrealizowanie tego kapitału uskutecznione zostanie przez wezwanie do wpłacenia najwyżej 20 proc. od każdej akcji, w terminach 30-tych dniowych między jednym a drugim wezwaniem.

ARTYKUŁ 5.

Akcje będą nominalne, które z czasem, zgodnie z prawem, będą mogły być zmienione na okaziciela, lub też przenośne przez przekazanie.

ARTYKUŁ 6.

W pierwszym roku istnienia Towarzystwa nie będzie żądana wpłata, przekraczająca połowę kapitału zakładowego, chyba, że Walne Zebranie powoła inną uchwałę.

ARTYKUŁ 7.

Akcjonariusze, którzy nie uiszcza

swych wpłat w oznaczonych terminach, podlegać będą grzywnie w wysokości 5 proc., a o ile by nie uczynili zadość temu w przeciągu następnych 30 dni, Towarzystwo postąpi w myśl artykułów 33 i 34 dekretu No. 434 z 4 lipca 1891 roku.

§ Wyjątkowy. Akcje, do których właściciele straciliby prawo, będą mogły być ponownie wydane.

Główny Zarząd Towarzystwa.

ARTYKUŁ 8.

Towarzystwo posiadać będzie trzy władze kierownicze, ze stopniem podporządkowania, w stosunku w jakim nazwy ich poniżej są umieszczone.

- I. Walne Zebranie Akcjonariuszów
- II. Komisja Doradczą;
- III. Dyrekcję.

ARTYKUŁ 9.

Również będzie istniała Rada nadzorcza, celem kontroli administracji Towarzystwa.

Walne zebranie.

ARTYKUŁ 10.

Walne Zebranie akcjonariuszów

jest najwyższą władzą Towarzystwa.

ARTYKUŁ 11.

Tworzy się ono przez zebranie się akcjonariuszów, legalnie zwołanych, a których nazwiska winny znajdować się w rejestrze Towarzystwa, z uprzednim zawiadomieniem najmniej na 30 dni przed zebraniem.

ARTYKUŁ 12.

Zwyczajne Walne Zebranie odbywa się co roku w dniu 31 stycznia, celem zapoznania się ze sprawozdaniem i czynnościami Dyrekcji za rok ubiegły; wybrania Rady Nadzorczej i jej zastępców; wybrania Dyrektora, o ile skończył się czas jego mandatu, lub też wybrania z jakiegokolwiek innego powodu, oraz rozstrzygnięcia każdej sprawy, która Walnemu Zebraniu zostanie przedłożona.

ARTYKUŁ 13.

Nadzwyczajne Walne Zebranie odbywa się na zwołanie go przez Dyrekcję, lub przez Radę Nadzorczą, lub też przez akcjonariuszów, którzy reprezentują jedną piątą kapitału zakładowego. Każdorazowe zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zebrania musi być należycie umotywowane. Na zebraniu tem nie mogą

być rozstrzygane żadne inne sprawy jak tylko te, dla których zostało ono zwołane, lub sprawy wprost do nich się odnoszące.

ARTYKUŁ 14.

Zwołanie Walnego Zebrania winno być uskutecznione przez odezwy ogłaszane w prasie, najmniej na 15 dni przed terminem Zebrania. Na wypadek nie stawienia się dostatecznej liczby akcjonariuszów, należy ogłosić powtórne wezwanie z terminem 10-cio dniowym, zaznaczając jednocześnie, że uchwały tego Zebrania, z jakiegokolwiek liczbą kapitału reprezentowanego, z chwilą gdy przybędzie na to Zebranie najmniej trzech akcjonariuszów, będą prawomocne.

ARTYKUŁ 15.

Akcjonariusze mogą być reprezentowani przez osoby prawnie do tego upoważnione, o ile te są akcjonariuszami, wyłączając od możliwości reprezentowania członków Zarządu. § Wyjątkowy. Pełnomocnictwa tych zastępców winno być przedłożone Dyrekcji co najmniej na 24 godzin przed Zebraniem.

ARTYKUŁ 16.

Aby Zebranie mogło się odbyć w

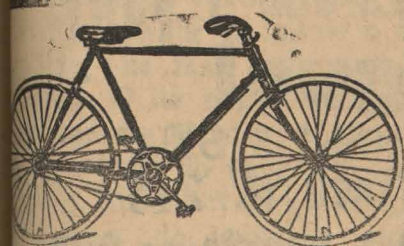
DESZŁA ZEJSTANU CEA-
ZIEMI RODZINNEJ ALEN-
RA, TAK WAZNA OPINJA
chodzi ona od wybitnego lekarza.
tego talent i siła zdobyły sobie
i poważanie ciała lekarskiego
ortalezie, stolicy stanu Ceara, gdzie
się wielkiem uznaniem, jako
wielki lekarz.

Oświadczam, że „Galenogal“ dał
przechodząc moje nadzienie rezulta-
w leczeniu syfilisu we wszystkich
objawach i okresach.

Dr. Sergio A. Banhos
(firma legalizowana)

Galenogal jest wyjątkowym i
czyszczącym krwi i ulgą dla
który cierpi. Daje zarazem wy-
szybkie i pewne. Używany od
50 lat, zawsze osiąga zadzi-
sukcesy.

DORES UTERINAS
UTEROGENOL
FALTA DE MENSTRUACÃO

CASA INDIAN

Poszukajcie
„Prasdocimo“
w Casa Indiana

chcecie nabyć dobry
ower. Posiada na składzie
wszelkie części składowe
i dodatki

Kurytyba
Barao do Serro Azul 3
Parana

TEREN NA SPRZEDAZ

przedam od 300-400 akio-
dobrej ziemi całkowicie lub
owo w cenie po 250\$ za akior
jącej się pod uprawę: ryżu, kuku-
rzy, pszenicy, żyta, ciecierzki, cukrowej
na kolonii Yvaby leżącej przy
idącej z P. Grossy do kolonii
do de Abreo.

most zdrowotny, teren obfituje w
rzeczek.
przedam również dom na „Wendę“
ak. ziemia również w tem samym
nu.

Wszelkich informacji udziela
Jan Trąbkiewicz
Yvaby - Parana.

Koloniści
okolice Kurytyby

Przyjeżdżając do miasta
odwiedźcie

Jana Kubisa

przy ulicy S. Francisco 55
na składzie wszelkie towary kolo-
nialne i tytoniowe oraz napoje,
na teść dostać śniadanie, ciepłą kawę
i smaczne przekąski.
Wójt do swego

Dobroć proszku
do pieczenia
„TELL“
jest stale udo-
wadniany

Meschini & Irmacs

ciał pożywnych, tuby kuku-
rydzianej i kawy mielonej.
Wielki młyn do maki żytniej.
7 de Setembro 243-245

MITIGAL

**Extingue promptamente
as**

COCEIRAS

Triumf zupełny nad syfilisem

Jako przykład i poradę dla tych, którzy cierpią na choroby na tle syfilitycznym, oświadczam z najlepszą chęcią, że cierpię bardzo przeszło dwa lata na nieznosne wrzody na jednej nodze, na straszne bóle głowy, bólesci w całym ciele, szczególnie w stawach i już straciwszy wiarę w lekarzy i wszelkie środki lecznicze, zaczęłam użyczać osławionego „GALENOGALU“ i z wielkiem zdziwieniem mojem i tych, którzy znali przykry stan mego zdrowia, zostałam wyleczona radykalnie po zażyciu zaledwie 3 flaszek, co można sprawdzić na fotografiach, które dołączam. Pozostaje mi tylko oświadczyć Sz. Panu, że nie znajduję słów aby Mu wyrazić godnie moją wdzięczność i prosić o opublikowanie tego mego listu dla dobra ludzkości.

Pelotas, Rio Gr. do Sul (-) Maria Rosa Tavares
(Firma legalizowana)

Największy niszczyciel syfilisu i reumatyzmu

„Galenogal“ był jedynym, który był klasyfikowany na Wy-
stawie Centenarnej jako preparat naukowy i który zasłużył sobie na naj-
wyższą premję „Dyplom Honorowy“, który rzadko bywa udzielany
i na co nie zasłużył sobie żaden inny preparat, czyszczący krew.

N być go można we wszystkich aptekach i drogerjach w Brazylii
i republikach południowo-amerykańskich,
N. 19 Ap.

Pozwolenie Nr. 211 z 2-10-1917

W Kurytybie nabyć go można w drogerjach: Suissa i Minerva.

POLACY!

Jedyna bezpośrednia komunikacja między Polską a Bra-
zylją z polskiego portu Gdynia do wszystkich portów
w Brazylii, Urugwaju i Argentynie

Chargeurs Reunis & Sud Atlantique

**Pierwsze okręty pod
polską flagą**

Polska obsługa! Wzorowa kuchnia polska, Okręty wyłącz-
nie dla 3-ciej klasy

We wszystkich sprawach przejazdów oraz sprowadzania ro-
dzin z Polski zwracać się osobiście lub listownie w języku
polskim do przedstawiciela na Parang

p. Theophila G. Vidal
Curityba, rua Sao Francisco 60

PODAGENCI:

Paraguassu: Franc. Pasternak
S. Matheus: Ks. Fr. Żdziebko
Fluviopolis: J. Zawadzki & Cia
Rio Claro: Władysław Kasprzak
Iraty: Ludwik Hawryluk

Trudentopolis: Jan Sklenicz
P. Grossa: Wład. Bukowski
Marechal Mallet: Głuszczyński
Ivaby: Albin Piotrowski

SPZEDAŻ LOTÓW ZIEMI

w różnych okolicach Kurytyby i okolicy
powiadających się na przyszłość

przez właścicieli

Bracia Paciornik, Kurytyba Praca Coronel Eneas 6

Specjalne korzystne warunki do nabywania
lotów na szakrze Schimmelpfennig, obok no-
wego zbiornika wody. — Z 600 lotów sprze-
dano, w przeciągu 2 miesięcy 300!

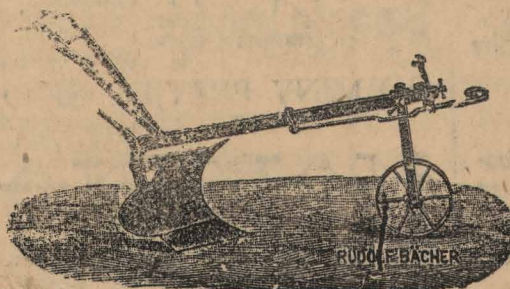
Ceny przystępne. Dingeterminowe
korzystne warunki spłaty, przy
małych ratach

Bliższych informacji na podstawie planów udziela powyższa firma

POMADA MINANCORA

Leczy prawie wszystkie rodzaje RAN, tak dawne, jak i
świeżo nabyte, u ludzi i zwierząt. Apteka „Cruz“ w Ava-
re, w stanie S. Paulo, wyleczyła wrzody, których nawet za pom. ca
„914“ nie zdołano uleczyć. Setki takich uleczeń uzyskano w różnych
miejscowościach.

Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach w Brazylii

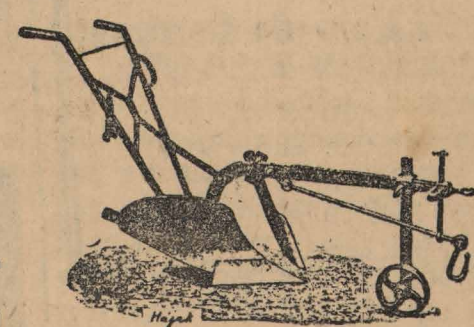
GOSPODARZE!

Kupujcie Wasze maszyny
i narzędzia rolnicze w do-
mu, który się specjalnie
tym zajmuje i który sprze-
daje pierwszorzędne gatun-
ki po cenach przystępnych!
Wielki wybór części skła-
dowych.

Ażeby nie tracić pieniędzy i cza-
su, udawajcie się wprost do
domu handlowego

CASA HACKBARDT

Kurytyba, Rua 15 de No-
vembro, 96, Caixa p.420

Rzadka okazja Dla polaka, posiadającego 40 tysięcy milreisów i
znającego się na hodowli bydła, koni, owiec i świń.

Za powyższą sumę sprzedam fazendę Guararemę w municypal. Castro, od-
ległą o 12 kilometrów od stacji Coxambu.

Fazenda posiada zabudowania, dobry step, dużo pinjorów, świeży las i
świetne wody. Obszar jej liczy 250 akrów.

Oprócz tego do fazendy należy 2 dobre działki w sąsiednim terenie liczącym
kilkę tysięcy akrów.

Sprzedaję fazendę z powodu chęci przeniesienia się na dużą fazendę.

Informacji udziela i służy wszelkimi wskazówkami p. J. Tyrk i zamieszkały
przy stacji Araucaria.

BRONCHITINA
„CHAVES“
O VERDADEIRO ESPECIFICO DAS
TOSSES

BÓL W PIERSI
REUMATYZM
BÓL ZĘBÓW
NEURALGIA
Cięcie brzuszne
UDERZENIA
BÓL USZÓW
ŚWIEŻE RANY

BALSAM
Santa Helena

Do nabycia we wszystkich aptekach

FABRYKA LUSTER
SALOMAO GUELMANN
Kurytyba, Ulica 24 de Maio N. 32

Lustra z kryształu, półkryształu i zwyczajnego szkła zawsze na
składzie. Wielki zapas rozmaitych szkła do okien wystawowych, szaf
samochodów i t. p. Stare zwierciadła obkłada się na nowo.
Niskie ceny.

Księgarnia i Drukarnia

Antoni Rydygier & Cia. Limitda

RUA BARAO DO SERRO AZUL N. 6 CURITYBA

Księgarnia: Książki w językach: polskim, portugalskim i francuskim. Książki
szkolne i pomoce naukowe dla szkół polskich i brazylijskich. Materia-
ły piśmienne oraz książki handlowe dla wszelkich biur

Słownik Polsko-Portugalski

Drukarnia: Przyjmuje się zamówienia na roboty drukarskie i wykonywa się
natychmiast po cenach bardzo niskich, w językach polskim i portugalskim
Dewocjonaljas: Różańca, książeczki do nabożeństwa krajowego i zagranicznego
wydawnictwa. Figury, figurki, krzyżki, obrazki, medaliki i t. d.
Posiada na składzie Elementarzo K. Lecha.

Należy nie zapominać

Są dobrze znane w Brazylii pomady
świeżące, używane dla leczenia
świeżby i innych swędzeń skóry. Wszy-
stkie one jednak drażnią skórę, a szcze-
gólnie delikatną skórę u dzieci. Często
pomady te komplikują leczenie swięzby,
skutkiem zjawiania się na skórze zao-
gnienia, spowodowanego przez siarkę.
Nie znając przyczyny tej komplikacji,
chory podwaja dawki pomady i powo-
duje leczenie energiczniejsze ze skut-
kiem katastrofalnym. Występują zao-
gnienia i plamy, które się rozchodzą
nawet po miejscach niezajętych jeszcze
przez swięzby.

Należy zatem unikać takich pomad
i używać natomiast „Mitigalu“ Bayera,
płynny czysty i nie zawierający w so-
bie tych drażniących skutków i adol-
nego wyleczyć swięzby w ciągu dwóch
lub trzech dni i który nadto zapobiega
wszelkim swędzeniom, spowodowanym
przez swięzby, karapaty lub wszy, jako-
też leczy odmrożenia i niektóre choroby
paszorytów skóry.

Casa Deutschman

Mauricio & Irmao

Kurytyba

Praca Zacharias Nr. 12

połca

MEBLE WSZELKIEGO

RODZAJU

z własnej fabryki

jako to: bufety, stoły, krzesła, łóż-
ka, materace i t. d.

po cenach najniższych

DR. CARLOS HELLER

Praktykował w hamburskich, wiedeń-
skich i paryskich szpitalach.

Praktyka ogólna.

leczy specjalnie choroby skórne, we-
neryczne, pęcherza i włosów.

Klinika dla dzieci.

Leczy sztucznymi promieniami Dżatarmia

Konsultorium i rezydencja:
Rua 15 de Novembro 5. Przyjmuje od 10
do 12 i od 3 do 5. W poniedziałki,
środy, piątki wieczorem od 8 do 9

ELIKSIR „NOGUEIRA“

Jest używany skutecznie w następujących chorobach:

- skrofuly
- bubony
- zapalenie macicy
- ciężenie z uszów
- wywieńca
- fistule
- raka syfilitycznego
- pryszczki
- biele upławy
- wrzoły i narośle
- swierzb
- reumatyzm
- plamy skórne
- niedomagania wątroby
- bóle w piersiach
- narośle na kościach
- pulsowanie tętnic
- i w ogóle wszystkie choroby pochodzące ze krwi.

Wielce skuteczny środek oczyszczający krew!

Dr. Alipio de Campos

Lekarz i Chirurg-Dentysta

Kurytyba

Praca Cel. Eneas N. 71

Godziny przyjęć:

od 2 do 5 po południu

Dominik Kurecki

Polski zakład krawiecki

przy ul. Dr. Muricy Nr. 61

Wielki wybór materiałów na ubranie. Zapięcie wykonuje się w razie potrzeby w 24 godziny.

Robota gwarantowana

CENY NISKIE.

Fabryka cukierków

„AURORA“

Wyrobia cukierki w najlepszym gatunku

z karmem owiniętą w papier „ballas“ we wszystkich odmianach.

Ul. Martim Affonso N. 100

Kurytyba — Parana — Brazil

Jacek Dromlewicz

Lekarz-Dentysta.

Zęby sztuczne z podniebieniem i bez w złocie i kruszku. Flombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu.

Robota pierwszorzędna. Ceny przystępne. ul. Riachuelo n. 8, w Kurytybie

ADWOKACI

Dr. Francisco de Azevedo

Dr. JAMES PORTUGAL MACEDO,

Dr. JAN GRABSKI

Praca Tiradentes, 52 (Nad księ-

garnią) Curytyba

SEBASTYAN FROBOPAK

Dom Handlowy

„PORTAO“

god numerem 171

(obok nowego kościoła)

Skład bogato zaopatrzony w towary

kolonialne, materiały, żelazniwa, naczynia

porcelanowe, drobiazgi i t. d. Kupuje i sprzedaje produkty rolne.

CENY UMIARKOWANE

Prac. Szan. Rodaków o odwiedzenie i przekonanie się, że ma towary

dobrze po najniższych cenach.

ZA DARMO

Wszystkim, którzy cierpią na choroby płuc jak bronchit, astmę, ciężki kaszel, chroniczny, katar, grypę lub osłabienie płuca udzielam za darmo lektury, które ich wyliczy w kilku dniach. Nadesłajcie swój adres do Marii G. de Andrade, Travessa do Quartel 9, São Paulo (Cidade).

Ziemia do sprzedania

sa w miejscowościach Baracão

i Santo Antonio na granicy

Argentyny, w stanie Parana, dla

kolonizacji, po cenach bardzo ta-

kich. Ułatwia się spłata.

Ziemia są bardzo odpowiednie do

uprawy zboża, wszelkiego gatunku

i obfitują w herwale, drzewa pi-

lorowe i budowlane. Klimat bar-

dzo zdrowy i odpowiedni

dla hodowli.

O nabycie ich i ustakować należy z

p. Jayme Ross, Caixa postal

324 — Kurytyba — Parana

Brazil

DOM OBUWA

ANTONI MARTES

Large 18 de Dezembro N. 1. (przy meście)

sprzedaje nowe i używane obuwie po

cenach bardzo niskich. Rozmaito fałszy

Przyjdziecie i przekonacie się

Casa de Saude »Sao Francisco«

Dom Zdrowia -- Klinika prywatna

Dr. Jorge Meyer Filho

Curytyba, Ulica Sao Francisco 25

Na nowo urządzona, nowoczesna klinika. — Największa czystość.

Uprzejma obsługa. — Ceny przystępne.

Nowoczesny aparat Roentgena. — Diatermia. — Sztuczne ultra-fioletowe

promienie słoneczne. — Zystoskopia i t. d.

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie sztucznego pneumothora przy osobach cierpiących na płucach.

GODZINY PRZYJĘĆ: od 10 do 11.30 i od 4 do 6 godz.

WIELKI SKLEP POLSKI

MARCINA SZYNDY i SKA

PLAC TIRADENTES N. 49

ma zawsze na składzie: makę pszenną, żytnią i kukurydzianą, cukier

ryż, sól, śledzie, śliwki, rodzenki i konserwy owocowe.

Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

Trunki w najlepszych gatunkach krajowe i zagraniczne

Kupuje produkty rolne jako: kukurydzę, fasolę, ziemniaki, masło, jaja,

drzewo itp.

SPZEDAŻ NA KOLONJE HUTOWNIA I DETALICZNA

CENY PRZYSTĘPNE

Posiada filie w Thomaz Coelho i Araukari

Dr. Antoni Rydygier (Ruedyger)

Kurytyba

Prof. Dr. Antoni Rydygier (Ruediger) — specjalista w chirurgii, chorobach kobiecych i dróg moczowych.

Przyjmuje w swej nowo urządzonej klinice chirurgicznej przy Avenida 7 de Setembro N. 69 (narożnik rua Riachuelo) od godz. 3 do 5.

Fabryka posadzek i płyt

kamiennych

JAKOBA THOMMENA

Pracownia i skład przy ul. Visconde de Guarapuava, 47

Kurytyba — Parana — Brazylia

Pierwszorzędna pracownia ozdób budowlanych (ornamentos para construcções). Wyroby artystyczne z marmuru sztucznego, granitu, mozaiki etc. etc.

POBIENI I OZDOBY DLA GIEBÓW

LEKARZ LALEK

FRANCISZEK SKLENICKA — KURYTYBA

UL. BARRAO DO RIO BRANCO 402

połącza swój bogato zaopatrzony skład leków, zabawek, artykułów

podarunków na gwiazdkę, ozdób na choinkę i t. p.

Ma zawsze na składzie włosy i peruki dla aktorów teatralnych,

dla pań i panów

Mówi się po polsku!

DO KOLONJI POLSKIEJ

Stosunki Handlowo Bankowe między Polską a Brazylią. — Przesyłkę pieniędzy uskutecznia się najlepiej przez

Bank Francusko - Włoski

Rua 15 de Novembro — kłóg 1 de Março — Curytyba

Parana

Przesyłki pieniędzy do Polski wykonuje tylko Bank francusko-Włoski, podejmuje się dostarczanie kupcom informacji, otwiera kredyty zwykle za poświadczeniem lub na podstawie dokumentów na racunek importujących towary lub eksportujących.

Bank Francusko-Włoski załatwia sprawy pewnym i szybkim sposobem, załatwi kupna i sprzedaż, przechowuje i zarządza papierami wartościowymi, przyjmuje pieniądze w depozyt na bardzo dogodnych warunkach.

Filje, Agencje i korespondenci tego Banku są rozsiani po całym świecie.

„A Propaganda“ — 1957

Aniliny i farby niemieckie „Bayer“

do farbowania zwłaszcza wyśmienitych rzeczy, w paczkach z osobnymi wskazówkami i w strzyżkach po 1 kg. we wszystkich kolorach — do ubrań, kapeluszy, skór, wytworów rogowych i napojów.

Esencje i oleje do fabrykacji limoniad

jakośz likierów, i lekarstw

Perfumerye krajowe i zagraniczne w wielkim wyborze

WSZELKIE PREPARATY BAYERA

jako: Adalin, Atridol, Calaspirin, Candiotin, Corylin, Endoform, Espirosal,

Reimto, Mitigal, Iuvantin.

Carlos Luhn Ltda, Kurytyba ul. Riachuelo 161

PIWO MABKI „CRUZEIRO“

Dla smakoszy!

Nasze gatunki: Cruzel ro Pilsen, Pombo, Cometa, Cruzeiro

Ciemne, szops.

Mieczysław Gosławski

Chirurg-Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki.

Wyjmowania i leczenia zębów bez bólu.

Od 8 do 11 i od 1 do 7

Rua Dezembargador Motta N. 6

CASA IDEAL

ABLE RTO C. ELIAS

CURITYBA

rua Jose Bonifacio N. 9 (w pobliżu katedry)

Skład mieści się w tym samym domu jak dawniej

obok rzeźni Garmatra

FILIA: ua 15 de Novembro N. 3

Ogromny wybór obuwia

wszelkiego rodzaju po cenach najniższych

Kaloszki Wykonane na wzór trzewików do sznurowania

BARDZO PRAKTYCZNE I ELEGANCKIE

Polska fabryka makaronu i kawy

Sao Miguel

FIRMY GONTARSKI & SKA

Kurytyba Ulica Iguassu N. 246

Teefon N. 489 Skrzynka pocztowa 278

Poleca swoje wyroby w najlepszym

gatunku

COLLYRIO AMARELO DE CHAVES

CASAMETAL

Jose Hauer, Junior e Cia

Kurytyba

Rua 15 de Novembro Nr. 44

Wielki skład żelaza i stali, w szta-

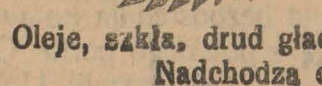
bach i w płytach śrub gwoździ, rur,

łańcuchów i innego żelastwa do

wozów

Wszelkiego rodzaju rzemiosła

i maszyny

Oleje, szkła, drud gładki i kołczasty, maszyny rolnicze i t.d.

Nadchodzą codziennie transporty pługów

APTEKA TELL DROGERJA

SIGEL, ETZEL E CIA.

KURYTYBA — ULICA 15 DE NOVEMBRO 93

Pod kierownictwem aptekarza K. Kleimanna.

Fermento TELL

Najlepszy śro-

dek do robienia

ciasta i pieczywa

różnego rodzaju.

Recepty za

darmo

Karope, Baby

Pewny i zaga-

rantowany śro-

dek na silny ka-

szel, przebie-

nie, influen-

grypę, koki-

i t. p.

Vermicida

Największy wróg

wszystkich roba-

ków we wną-

trzościach dzie-

ci i dorosłych

i t. p.

Farby TELL

są najlepsze do

farbowania u-

brań i sukien.

Do nabycia we

wszystkich ko-

lorach

REUMATOLIN

Bardzo dobry środek na reumatyzm, na wzmocnienie nerwów, na ból zębów i w ogóle wszystkie bóle w kościach i w mięśniach

części ciała czyli muszkułów.

RECEPTY LEKARSKIE WYKONUJE SIĘ PRĘDKO

SUMIENIE I TANIO

Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne

Mówi się po polsku

„NIEZALEŻNY KURJER POLSKI“

w Argentynie

Pismo tygodniowe, krytyczno-społeczno-polityczne Prenumerata

roczna: 7 pesów argentyńskich,

Adres:

Buenos Aires

c. San Martin 615, lub Casilla de Correo 1926

Czytajcie, popierajcie, płacicie i polecacie sąsiadom i przyjaciółom „Gazetę Polską“

Bozmaitości.

SZTUCZKI FAKIRÓW INDYJSKICH

W Simlah, indyjskim mieście górskim, żyje od lat fakir nazwiskiem Berhi, który zażywa wśród tamtejszej ludności graniczącej z przesądem czci i uwielbienia. Mieszkańcy ci wierzą, że ten człowiek wszystkiego może dokonać a nie jest on bynajmniej zwykłym czarodziejem.

Berhi odznacza się przedewszystkiem zdolnością rozdzwania się. Ludzie mogą go widzieć jednocześnie w dwóch różnych miejscowościach. Podczas gdy w Simlah brał on udział w wiecu, na którym nawet przemawiał, jednocześnie widziano go w Sukett odległej 50 km. wiosce górskiej zajętej leczeniem chorej kozy. Według ludności tamtejszej żaden wykształcony weterynarz nie może się z nim porównać w sztuce leczenia chorych zwierząt. Z dalekich stron schodzą się do niego pasterze z choremi zwierzętami domowymi a wszystkie te zwierzęta znajdują u niego pomoc i uzdrowienie. Maharadza z Patiala wybrał się do niego przed kilku laty ze swoim ulubionym pieskiem, chorującym na żołądek. Berhi uleczył to zwierzę w ciągu kilku godzin o trzymując za to 50 sztuk złotej monety.

Berhi nie znosi w swej obecności „szklanego oka”, jak nazywa aparat fotograficzny. Przeniknięciem spojrzeniem kontroluje on swoją publiczność i zawsze zauważy, jeżeli ktoś ma choćby najmniejszy aparat fotograficzny. Jeżeli Berhi taki aparat dostrzeże, to odchodzi w milczeniu i nie zjawia się wcześniej, aż „szklane oko” zniknie zupełnie wraz z jego właścicielem.

Berhi urządza także przedstawienia, które nazywa „marzeniem bogów górskich”. Przedstawienia te odbywają się na placu o po-

wierzchni metrów kwadratowych, ogrodzonych płotem drewnianym i drutem. Berhi występuje na tym placu boso, ubrany tylko w fartuch skórzany, pochyla się z wolna czterokrotnie we wszystkich kierunkach świata i zanim widzowie zdążą się zorientować już widzą, jak z ręki tego osobliwego fakira spływają krople krwi, którą skrapia on dookoła siebie. Wkrótce potem Berhi pokazuje widzom ślady ran.

I rzecz osobliwa, że w tych miejscach, gdzie padły krople krwi, zakwitają w kilka chwil czerwone kwiaty. Fakir zrywa je i rozdziela pomiędzy widzów. Podczas gdy przedstawienie trwa w dalszym ciągu, kwiaty z rąk widzów znikają, pozostawiając tylko ślady krwi.

Fakir ten dokonywuje jeszcze jednej ciekawej sztuki. Podają mu mianowicie próżny dzban. A choć każdy z widzów przekonywuje się osobliwie, że nic w tym dzbanie niema, to jednak w rękach fakira próżny dzban ten napelnia się winem. Wylawszy to wino w ziemię Berhi jeszcze raz oddajemy widzom dzban do zbadania.

Jeden z londyńskich fizyków, opisujący swoje doświadczenie z Berhim w jednym z czasopism londyńskich, oświadcza, że stoi wobec wielu zagadek Wschodu, ale sztuki dokonywane przez wymienionego fakira polegają, jego zdaniem na autosugestji i częściowej hipnozie.

Berhi każdy swój tego rodzaju występ poprzedza objaśnieniem w języku angielskim, może zatem dokonywane przez siebie sztuki publiczności zasugerować. A jest jednak rzecz ciekawa, że obecny na takim przedstawieniu podróżnik hiszpański Pedro Janchas, który nie rozumie ani jednego słowa po angielsku, widział w czasie przedstawienia to samo co jego angielski przyjaciel.

Rzecz oczywista, że Berhi nie wyjaśnia tajemnicy swej sztuki, lecz przypisuje ją boskiej mocy, objawianej przez jego osobę. Pe-

wnego razu zaproszony on został do urządzenia przedstawienia w British Club w Delhi. Fakir przyjął zaproszenie i wprowadził w zdumienie członków klubu, zamieniając ziarnka ryżu w piasek. Na życzenie jednego z uczestników tego fakirskiego seansu, wyczarował on pod wiatrem piękną głowę dziewczyny, która następnie pod jego wpływem znikła. Fakira wówczas aresztowano i grożono mu ciężkimi karami, jeżeli tajemnicy swej nie zdradzi, ale Berhi milczał i zdawał się być pogrążony w głębokim śnie, gdy go w nocy związano i umieszczono pod kluczem.

I rzecz osobliwa, policja miejscowa zastała nad razem całą wieczną fakira pustą. Berhi jednocześnie dał się widzieć wczesnym rankiem w Simlah, jakkolwiek miasto to leży w odległości 160 mil angielskich od Delhi.

PO ROKU NIEPAMIĘCI POZNAŁ SAM SIEBIE

Policja stara się sprawdzić zeznania mężczyzny, który przybył na policję i oświadczył, że nagle po roku zaniku pamięci dowiedział on się kim jest. Przystojnie ubrany mężczyzna liczący około 32 lat, wszedł na stację policyjną i oświadczył oficerowi policyjnemu, że nazywa on się Alfred Moran i jest siostrzeńcem Franka Morana, urzędnika tajnej służby wywiadowczej Stan. Zjed. a synem Ford Morana wiceprezidenta American Security & Trust Co., w Washingtonie.

Ofiara zaniku pamięci oświadczyła, że przypominał sobie kim jest nagle siedząc w parku zeszłej soboty po południu. Zznał on na policję, że ma on żonę i dwoje dzieci, które mieszkają w Bogota, N.J. Pracował dla firmy Blair and Co., w New Yorku i mówił on; nocy 18 czerwca 1927 roku został pobity i obrabowany z kilkuset dolarów w New Yorku. Od tego czasu utracił pamięć o sobie, którą nagle odzyskał zeszłej soboty.

PIJANI MORDERCY TAŃCZA Z TRUPAMI.

We wsi Pokrzyce pod Radomiem dokonano strasznej zbrodni w czasie bójki pijanych parobków.

Gospodarz Marzec rzucił się między bijących, by ich rozseparować. Awanturnicy kilkunastu ciosami zabili go. Żona jego wybiegła na podwórze, wołając o pomoc. Porwano ją i również zmasakrowano nożami.

Napaściny podnieceni alkoholem i widokiem krwi wpadli w istny szal. Porwali zwłoki obu ofiar za ręce i zaczęli z trupami tańczyć. Nad ranem udali się do sąsiedniej wsi, gdzie rozpoczęli dalszą bułankę, aż wreszcie policja ich aresztowała.

DZIEWCZYNA ODZYSKAŁA WZROK PO OPERACJI.

Marcella Calkins, licząca lat 20, ślepa od urodzenia, ostatnio dzięki przeprowadzonej operacji odzyskała wzrok i obecnie z podziwem wielkim patrzy na cuda tego świata, powtarzając ustawicznie, że przedmioty, które obecnie widzi są zupełnie inne jak ona sobie przedstawiała. Obecnie oczekuje ona, by ujrzeć swą matkę, której obraz ustawicznie przedstawiała ona sobie w myśli, a której w rzeczywistości nie widziała od urodzenia.

Nikt nie wyglądał tak, jak go sobie przedstawiała, powtarza Marcella. Obawiam się tylko, że obraz mej matki, który przez całe życie nosiłam w mym umyśle jest niewiasty.

Od siódmego roku życia Marcella była uczennicą szkoły dla ślepców, gdzie prócz zwykłej nauki szkolnej nauczyła się ona czytać, gotować, grać na fortepianie, a nawet, co najciekawsze, poznała stenografię. Pewnego razu podczas konkursu napisała ona 130 słów w minutę. Po szóstej dokonanej operacji Marcella już od kilku tygodni stopniowo poczęła odzyskiwać wzrok. Rzeczy, jak obrazy ruchome,

aeroplany, kwiaty, wschód słońca i inne piękności świata nieznane były dotychczas Marcelli. Jest zupełnie niemożliwym poznać piękność kwiatów, przez dotykanie. Powtarza Marcella: „Twarze mych przyjaciółek są również zupełnie inne, jak sobie wyobrażałam”.

Rodzina Marcelli mieszka w Cbe. tek Obecnie wskutek odzyskania wzroku, poraz pierwszy w życiu ma ona ujrzeć swego ojca i matkę. Następnie zamierza ona otrzymać pracę, do której się zupełnie czuje uzdolnioną.

MARCONI NA DRODZE DO WEGO EKOPOKOWEGO WYNA- LAZKU.

Marconi rozpoczął obecnie próby przenoszenia energii na niewielkie narażenie odległości przy pomocy fal Hertza z dobrym wynikiem.

Marconi twierdzi, iż w niedługim już czasie będzie można przekazywać energię wodospadu Niagara dla celów przemysłowych. W ten sposób przemysł europejski będzie mógł czerpać energię z najdalszych krańców kuli ziemskiej.

ZAPŁACIŁA JEJ \$3 600,000 ZA PIELĘGNOWANIE SYNA.

Edna Irving, Kanadyjka, zamieszkała obecnie w Los Angeles, była pielęgniarką podczas wojny światowej. Pracowała ona w szpitalu połowym w Boulogne. Jednym z jej pacjentów był angielski kapitan Maxwell Woodlany. Kapitan po dłuższym pobycie w szpitalu pod troskliwą opieką panny Irving wyzdrowiał. Panna Irving otrzymała wiadomość z Londynu, że matka kapitana, która umarła niedawno zapisała jej \$3 600,000 z wdzięczności za opiekę nad synem.

Jedyny w Brazylii Polski Skład
Nasion
Witold Żagołowicz
Travessa Zacharias 5
Kurytyba — Parana

Nie róbcie doświadczeń

Tylko słuchajcie moich rad „Federal” jest lekarstwem niezawodnym leżącym szybko i radykalnie rany, odmrożenia, liszaje, ekzemy, żądzady, przyszcza, rany pochodzące z zacięcia, skaleczenia, oparzenia i opalenia od słońca, kontuzje, krosty, zmarszczki, piągi, plamy podczas brzemienności, świerzb, plamy skórne, odparzenia, swędzenie, wypadanie włosów, łupież, pocenie się nieprzyjemnie ukąszenia owadów. Nie jest kremem ani pomadą, lecz płynem perfumowanym antyseptycznym i znieczulającym. Jego używanie przy myciu twarzy, przy kąpaniu dzieci, przy gojeniu, utrzymuje skórę zawsze świeżą i matową. Znajduje się na składzie we wszystkich aptekach i drogeriach Brazylii. Skład główny: Rua General Camara N. 225 — Rio de Janeiro.

Pieniądze

wypożyczasz się na hypoteki
Rua Comendador Araújo Nr. 45
Kurytyba

ASTMA Lekarstwo Reyn-
gate dla radykalnego
leczenia astmy, influenzy, kataru,
kaszli gwałtownego, duszności
i t. p. jest medykamentem
wielkiej wartości, spreparowanym
wyłącznie z roślinami.

Jest płynem, którego używa się 30 kropli
w wodzie oczekzonej — rano — w po-
łudnie — i na wieczór.

Zobaczcie świadectwa znajdujące się
przy flaszce.

Do wiadomości: Cena pudeł-
ka 12\$000 — pocztą — polecone 15\$000
Zamówienia skierować należy do J.
de Carvalho, głównego agenta w Rio
de Janeiro — Caixa postal 1724

Historyjka Angielska

Pewna angielska właścicielka
dóbr, po powrocie z podróży, je-
dzie z dworca do zamku w towa-
rzystwie swego zarządcy.

— Czy jest co nowego w zam-
ku? — zapytuje się go.

— Nic szczególnego... Ah tak,
pies pani zginął.

— Jak się to stało?

— Spalił się podczas pożaru
stajni.

— Co? Stajnie spłonęły! A konie
ocalały?

— Nie, konie i wozy spalone.

— Z czego powstał pożar?

— Przez iskrę z zamku.

— A więc i zamek spalony?

— Tak, łaskawa pani.

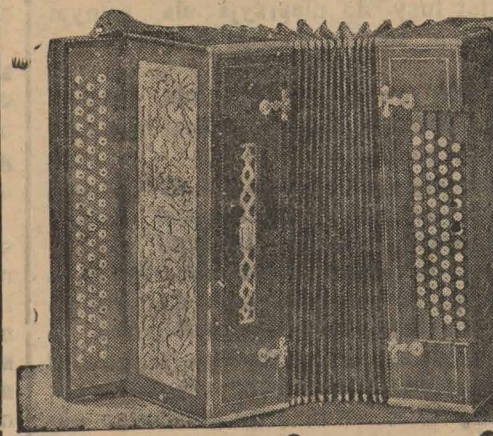
— Przez co?

— Pożar powstał od grzebnika.

ustawionych przy katafalku męża
pani.

— Co się stało z moim mężem!

— Skoro się pan dowiedział,
że bankier nie może więcej płacić,
popiełił samobójstwo.

Sruty do skrzypiec i papier na nuty. Wszelkie reperacje wykonuje
się dobrze i tanio.

Na oknie pewnego domu uka-
zała się karteczka z napisem:
Odpowiedz nie każda długo
czekać na siebie.
Na oknie sąsiedniego mieszkania
ukazała się karteczka z napisem:
„Hurra!”

Casa Hertel
KURYTYBA
Plac Muncypalny Nr. 62

posiada na składzie instrumen-
ty muzyczne wszelkiego ro-
dzaju, dęte i smyczkowe, jak
np. skrzypce, gitary, mandoliny,
cyty, flety, klarnety i t. d.
oraz wszelkie przybory do
takowych. Najlepsze fortepia-
ny pochodzące z pierwszo-
rzędnych fabryk.

Nie mniej, iż
przednio, iż
działal dzied-
nego „przez-
czarzenia” („
et expectat
talcie do w-
„Polozenie
i każdym
rytne i Po-
przedstawiać
za granic
to rynek z-
to pole dla r-
olejnych i u-
Poczem na-
bieższy:
„Poprawa s-
owi umiesz-
niej wielkie
nej. Pożyczk-
raty, może
których k-
wym dla Pol-
reja, że za-
wa, które są
naturalnych
lelei i robot
nowoju han-
o należy c-
wielkość Pol-
Kimens ko-
przedmowe:
„W rezult-
a, aby mie-
wzwała w ok-
gospodarczeg
CZYTAJCI
NAJCIE

Przedsiębiorstwo Kinematograficzne J. Muzzillo & Filhos

Czwartek 6 września
w Republice i Ameryce
Mistrzowska superprodukcja „uwielbianej wy-
twórni „Metro Goldwyn Mayer”
Romance z Romanem Navarro i Marce-
liną Day

SOBOTA — W REPUBLICĘ I AMERYCE
Aventuras de um cometa
Superprodukcja wytwórni First National Pictures
z artystami: Jack Mulhall i Dorothy Mac Kaill
NIEDZIELA o 7.30 w AMERYCE
HO DA VERMELHO — bardzo piękny dramat
w 7 częściach wytwórni First z niezmordowa-
nym i znanym artystą Kenem Maynard
MERCADO DO CORACAO — prawdziwy „Pri-
mor”, który nam daje Program Serrador, w 6
częściach z Ewelinem Brentem i Bertą Lytell

O godz. 7.30 w AMERYCE
ROSSI 164 — naturalny w 1 części
BORDADA DE CRIAR BICO — komedia
w 2 częściach
MERCADO DO CORACAO — Nadzwyczajny
dramat w 6 częściach Programu Serrador z
Ewelinem Brentem i Bertą Lytell

AVENTURAS DE UM COMETA — Superpro-
dukcja wytwórni First National w 7 częściach z
Jackem Mulhallem i Dorothy Mac Kaill

MATINEE 1.30 w REPUBLICE
METRO NEWS — naturalny film w 1 części
INTIMOS INIMIGOS — komedia w 2 częściach
OLHOS DE SATANAZ — 7 my i 8 my epizod
ROSSI — naturalny film Nr. 164 — w jednej części
Bordada de criar bicho — komedia
Programu Serrador w 2 częściach
Aventuras de um cometa — Jackem
Mulhallem i Dorothy Mac Kaill
Romance — nadzw. superprodukcja w 7 częściach
wytw. „Metro” z Ramonem Navarro i Marcel-
liną Day

W przyszłym tygodniu
George K. Arthur i Karol Dane
O Meu Bebe wytwórni First National
Pictures
Wkrótce

Meu Commandante
„wyjątkowy” film wytwórni „Metro Goldwyn
Mayer” z Jackie Coogan

Acosmalte

Naczynia z żelaza,
lane, emalowane
wewnątrz na szarol
Są to jedyné naczyn-
ia, które opierają
się niszczącej sile
ognia nawet przy
smażeniu i potraw.

Uważajcie na zielo-
ną markę z napisem
„ACOSMALTE
GARANTIDO”
która jest przyklepio-
na na każdym garnku
**NIE ROZBIJAJĄ SIĘ, NIE PEKAJĄ, ANI NIE KRYSZĄ
SIĘ EMALJA.**

Przy gotowaniu nie przypala się ryż ani inne potrawy
Naczynia te lane z żelaza, emalowane są z tego powodu godne polecenia, że są
ekonomiczne, trwałe i higieniczne. — Specjalne korzyści z użycia takich garn-
ków: Prędko się ogrzewają, odporne na ogień nadają się też dla kuchenki, bo są
bardzo tanie i trwałe jak jakiegokolwiek innego.

SPROBUJ CIE!
Garnki te są do nabycia we wszelkich większych sklepach.
**Industrias Reunidas „ALBY” S. A. — Rio
BACZNOSC PRZED NASŁADOWNICTWEM!**